

WINSTON CHURCHILL SAKO SSRS GINDAMA SAVO REIKALUS GINA IR ANGLIJOS REIKALUS

Nei Anglija, Nei Francija Nenorėtų Leisti Naziams Įsigalėti Balkanus, Sako Jis

LONDONAS, Spalio 2. — Vakar pirmas Anglijos admiralite-to lordas Winstonas Čiorčilis per radio kalbėdamas gražiai atsakė visiems rėksniam, kurie šaukia, kad Sovietų Sąjunga susidėjo su Vokietija. Jis nurodė, kad Sovietai buvo priversti imtis tokių žygių gynimui savo interesų. Bet begindami savo interesus, jie kartu gynė ir Anglijos ir Francijos interesus.

„Mes galėjome norėti, kad Rusų armijos dabartinėse linijose stovėtų kaip Lenkijos draugai ir sąjungininkai, o ne kaip „siveržėliai“, pareiškė jis. „Bet kad Rusų armijos atsistotų ant tos linijos, aiškiai reikalavo Rusijos saugumas nuo nazių pavojaus. Kaip ten nebūtų, linija jau tenai, ir rytinis frontas jau toks, kurio nazių Vokietija nedrįsta pulsti.“

„Kada pereitą savaitę von Ribentropas buvo pašauktas į Maskvą, jis buvo pašauktas tam, kad susipažinti su faktu, ir pririnti faktą, kad nazių siekiams Pabaltijo valstybėse ir Ukrainoj kelias užkirstas.“

„Aš negaliu perstatyti jums Rusijos veiksmų ateity. Tai didelis klausimas, apsuptas didelių neaiškumų; bet raktą galima rasti. O tuo raktu yra Rusijos interesai. Būtų prieš Rusų saugumą, jeigu Vokietija atsistotų ant Juodosios jūros krantų, arba sumintų Balkanų valstybes ir pavergtų pietrytinės Europos slavus. Tai būtų prieš istorinius Rusijos gyvenimo interesus.“

Bet šie Rusijos interesai supuola su Britanijos ir Francijos interesais. Nei viena iš šių trijų jėgų nenori matyti Rumuniją, Jugoslaviją, Bulgariją, o virš visko, Turkiją po Vokietijos padu. Pro visokių neaiškumų rūkus mes galime aiškiai matyti supuolimą Anglijos, Francijos ir Rusijos troškimų neleisti naziams uždegti karą ugnimi Balkanus ir Turkiją.“

Hitlerio sulaikymą į rytus ir pietrytinę Europą Čiorčilis skaito labai svarbiu šio karo faktu. Davęs suprasti, kad Rusijos veiksmai Hitleriui nei kiek nepadedą, o priešingai, kenkia, jis pareiškė, kad Anglija gali būti užtikrinta pergale. Vokietija turinti 85 milijonus gyventojų. Bet iš to skaičiaus mažiausia 16 milijonų žmonių yra dar senenai pavergti ir reikalinga juos laikyti po armijos priežiūra. Santarvininkės turinčios irgi 85 milijonus gyventojų, bet jas remia 20 milijonų Dominijų gyventojų. Su santarvininkėmis viso pasaulio simpatija, o ypatingai Suvienytų Valstijų.

Anglija šaukia kariuomenę dar 250,000 vyrų. Spauda ir valdžia reikią nusistatymą tęsti karą, kol Hitleris priims santarvininkų sąlygas.

Eina gandai, kad Hitleris ren-giasi pasitraukti, o savo vietą užleisti Goeringui, kad „nebūtų hitlerizmo.“

BULGARIJOS KARALIUS PASIUNTE DOVANAS SOVIETŲ VIRŠININKAMS

SOFIJA. — Bulgarijos karalius Boris pasiuntė per Sovietų pasiuntinius Maskvon tris pakus savo mėgiamiausių cigarečių, kurie pažymėti karališku ženklu. Tuos cigaretes jis pats savo rankomis atskirai suvyniojo ir užadresavo Stalinui, Molotovui ir Vorosilovui.

Organizuojama Nauja Lenkijos Vyriausybė

BUCHARESTAS. — Pranešama, kad Lenkijos prezidentas Ignac Moscicki rezignavo iš prezidento vietos ir savo pareigas perdėjo Władislawui Raczkiewiczui, vienu laiku buvusiam Pomeranijos vadu.

Užsienio reikalų ministerio Josef Beck vietą užimsias August Zaleski, buvęs Lenkijos senatorius. Buvusioji Lenkijos vyriausybė dabar randasi Rumunijoj ir ten yra internuota ir negali veikti, todėl senai jau leidžiami girdai, kad jie rezignuos ir jų vieton bus paskirti kiti asmenys, kurie Francijoj veiks kaip Lenkijos valdžia. Seniau buvo numatytas prezidento vietai muzikas Paderewski, bet vėliau tie gandai buvo užginčyti, nes Paderewskis pareiškė, kad jis atsisako užimti prezidento vietą.

Aldermanas Balfour Griebiasi Provokacijų Prieš Alder. Smithą

TORONTO, Ont. — Aldermanas Balfour griebiasi provokacijų, kad tik išmesti iš miesto tarybos aldermaną Smithą ir sukurstyti Hepburną prieš komunistus.

Jis skelbia, kad komunistai per telefoną jam grumoją „apsidirbimu su juo“, jeigu jis nesu-silaikys nuo atakų ant Smitho ir komunistų.

Šita jo provokacija yra lygi Hitlerio metodams. Hitleris nesigalėjo sudegti reichstaga, kad tik surasti priešastį komunistam apkalinti.

Kanadai pavojus ne iš komunistų pusės, o iš tokių hitlerininkų, kaip Balfour ir kiti.

LONDONAS, Spalio 2 — Oro ministerija pranešė, kad Anglijos orlaiviai buvo pasiekę Berlyną ir atliko žvalgybos uždavinius. Orlaiviai nesistengė numesti bombas ant Berlyno. Valdžios ir kariuomenės oficialai perspėjo žmones, kad rengtųsi sutikimui nazių atakų, nes atmetus Hitlerio „taikos pasiūlymus“, Hitleris darysias stajgius puolimus.



Žemlapis parodą Estijos salas, kuriose Sovietai įsteigs laivyno bazes ir aerodromus pagal sutartį su Estija (apie sutartį plačiau parašyta Kas Naujo Pasaulio skyriuje). Be to, šis žemlapis parodo galutinai nustatytą demarkacijos liniją tarp Vokietijos ir Sovietų.

Anglijos Orlaivių Kova Vakarų Fronte

LONDONAS, Spalio 2. — Praeitą šeštadienį Vakarų Fronte virš Saar'o įvyko didžiausia oro kova, kokia buvo nuo pradžios karo. Iš Anglijos buvo pasiūti žvalgybos tikslais penki orlaiviai. Jie laimingai atskrido Vokietijon ir pasiekė Vakarų Frontą be jokio iš vokiečių pusės pasipriešinimo. Tik pasiekus fronto liniją tuojau prieš juos pakilo 15 vokiečių orlaivių. Nežūrint gresiančio nelygių jėgų susikirtimo, Anglijos orlaivių eskadrono vadas davė įsakymą tęsti paskirtą jiems pareigą.

Tuo tarpu vokiečių orlaiviai iškilę iki 2,000 pėdų iš abiejų pusių puolė atakon. Greitai išardė orlaivių susiformavimą ir po tris puolė vieną Anglijos orlaivį. Kova truko 35 minutes. Įmiršusioj kovoj trys anglų orlaiviai buvo numušti, ketvirtas priverstas nusileisti vokiečių teritorijoj. Liko tik vienas eskadrono vado orlaivis, kurį puolė 15 vokiečių orlaivių. Bet užpultasis nepasidavė ir vienas prieš 15 tokių kovon. Šiame susikirtime liko numušti du vokiečių orlaiviai. Po to vokiečių orlaiviai sugrižo, o šis skubinosi savo stovyklon, nes prieš kulkų buvo labai apgadintas. Pasiekus Anglijos stovyklos krantus, jau besileidžiant apvirto ir užsigėgė. Jame buvusieji trys lakūnai išsigelbėjo, bet orlaivis sudegė.

Lakūnas išlipęs pareiškė, kad nežūrint pasekmių, jie savo už-

duotį pilnai atliko, o už nuostolius atlygins kitą kartą.

Anglijos orlaivyno viršininkai šį orlaivių susikirtimą, atiduodami kreditą lakūnams, pavadino kova į pergalę.

Ankstyesni anglų orlaivinių žvalgai vakarų fronte prieš linijų buvo visais žvilgsniais pasekmingi.

Vokiečių Submarinas Nuskandino Danijos Laivą

COPENHAGA, Spalio 2. — Šiaurės jūroje vokiečių submarinas ištorpedavo ir nuskandino Danijos laivą Vendia, 1,450 tonų. Pranešimai sako, kad laivas patėmijęs vokiečių submariną davė jam signalą, kad jis sustos, bet į tai submarinas atsakęs šūviu ir po šūvio paleista torpeda pataikė laivo vidurin swardydam laivo inžinerinę dalį, nuo ko laivas trūko pusiau ir greitai nuskendo. Iš jo 17 laivo igulos žmonių 11 žuvo, gi šešis išgelbėjęs tas pats submarinas, kuriuos žmones vėliau atidavęs kitam Danijos laivui. Vendia plaukęs žemes vėliau je kroviniu, todėl del jo nuskandinimo Danijoj kyla protestai prieš Vokietiją.

Anksčiau vokiečiai jau yra suėmę tris Danijos laivus ir laiko juos Hamburge, kol nuspręs ką su jais daryti. Danija reikalauja jų paluosavimo.

WASHINGTON, Spalio 1. — Suvienytos Valstijos pergyvena „karą“ dėl neutralumo įstatymo.

Vieni stoja už embargo, o kiti už pakeitimą, kad ir kariuomenės valstybės galėtų pirktis, jei iškalno užsimokės ir parsigabens.

Treti dar siūlo parduoti ant kredito, tik neilgiau, kaip 90 dienų. Bet prieš šitą siūlymą daug protestuoja.

Atrodo, kad daugiausia pritaria embargo nuėmimui, bet tik su ta sąlyga, kad būtų parduodama už grynus pinigus ir reikalaujama, kad parsigabentų savo laivais.



Generolas Vladislavas Sikorskis, buvęs Lenkijos generalinio štabo viršininkas, paskirtas komanduoti lenkų legijonus, organizuojamus Francijoj.

Berlyne Eina Slaptas Pasitarimas Tarp Italijos Ministerio Ciano ir Hitlerio

NORI, KAD ROOSEVELTAS KADIDATUOTŲ TRECIAM TERMINUI

C.I.O. unijų nacionalis sekretorius James B. Carey pareiškė, kad C.I.O. unijose labai didelis sentimentas už tai, kad Rooseveltas kandidatuočių trečiam prezidento rinkimų terminui. C.I.O. konvencija įvyks spalio 9 d. San Francisco, kur tikimasi už Roosevelto kandidatūrą bus oficialiai pasisakyta.

Vokiečiai Suėmė Lietuvos Prekybinį Laivą

STOCKHOLM, Spalio 2. — Pranešama, kad Lietuvos prekybinis laivas Imanta liko vokiečių patriulinio karo laivo suimtas Baltijos jūroje, prie Švedijos, ir nuvartas Vokietijon.

Tas pats pranešimas sako, kad vokiečiai buvo suėmę ir Švedijos laivą, bet jį išliuosavę Švedijos orlaiviai.

HELSINKAI, Suomija. — Čia gautas pranešimas, kad vokiečių patriulinis laivas suėmė Suomijos prekybinį laivą Satakunta, 2,141 tonu, ir nusivarė į Hamburgą. Laivas su miško medžiagos krovinium plaukęs į Belgiją.

Lenkijos Karininkai Kėsinosi Nužudyti Smigly-Rydz

BUCHARESTAS, Spalio 2. — Gautas pranešimas, kad vienas Lenkijos karininkas, perpykęs už Lenkijos pralaimėjimą ant nuvsio Lenkijos maršalo Smigly-Rydz, puolė ant jo norėdamas jį nužudyti. Užpuolimas nepavykęs, nes kiti karininkai jį suėmė. Smigly-Rydz dabar gyvena Crajova viešbutj, Rumunijoj, kur jis yra internuotas.

Sakoma, kad Smigly-Rydz jaučiasi labai prislėgtas ir vengia pasikalbėjimų net su savo draugais, kitais karininkais ir visada laikosi sau vienas nuosaliai kitų. Daugelis lenkų pabėgėlių labai smerkia buvusią Lenkijos valdžią už tai, kam ji taip greitai iš Lenkijos pabėgo ir vienus žmones bei kariuomenės pulkus paliko be vadovybės.

Smigly-Rydz labai kaltina už tai, kam jis nestojo kovon apgynimui Varšavos arba Livovo arba nesikriodo Paryžiun, kad ten organizuoti Lenkų Legioną, vietoj to, jis pabėgęs Rumunijon užpakalyj savęs palikdamas kariivius ir žmones, kurie pasiryžusiai kovoją prieš įsiveržėlius nazių kariuomenės pulkus, nežūrint, kad jie buvo apsupti tvirtesnės nazių jėgos.

PARYZIUS. — Susiorganizuvo Francijos Darbininkų ir Vals-tiečių Partija.

BERLYNAS, Spalio 2. — Sulig Hitlerio užkvietimo, Berlynan atvyko Italijos užsienio reikalų ministeris Ciano ir tuojaus pradėjo pasitarimus su Hitleriu. Pirm pasimatant su Hitleriu Ciano turėjo trumpą pasikalbėjimą su Vokietijos užsienio reikalų ministriu Joachim von Ribbentrop. Kokia tema buvo kalbėtasi su Ribbentropu ir apie ką tariasi su Hitleriu, yra nežinoma. Pasitarimai vedami didžiausioj paslapyty.

Spėjama, kad Hitleris tur būt prašys, kad Musolinis tarpininkautų Hitlerio siūlomai taikai ir tarsis dėl kitų reikalų del pasikeitusios pasaulinės padėties, kada Lenkija liko sumušta.

Paskutinis vokiečių armijos pranešimas sako, kad Lenkija jau visa užimta ir paskutinieji Lenkijos kariuomenės būriai, kurie dar laikėsi Hela pusiasalyj, netoli Dancigo, jau irgi pasidavė.

Tuo tarpu, kada eina slapti pasitarimai tarp Ciano ir Hitlerio, kiti Vokietijos vadai pareiškė savo tarimus linkui naujų būdų submarinų kovoje su kontrobandiniais laivais. Nuo to laiko, kada Anglija pradės apginkluoti savo prekybinius laivus, tai vokiečiai į juos žiūrės kaip į karo laivus ir skandins be jokio išpėjimo.

Anglijos laivyno lordas Churchill yra parlamentui pareiškęs, kad visi Anglijos prekybiniai laivai bus apginkluoti kanuolėmis, kad jomis galėtų apsiginti nuo užpuolikų jūroje. Į tai Vokietijos viršininkai atsako, kad tokie prekybiniai laivai įgauna kariško laivo pobūdį ir turi būti skandinami be išpėjimo, nes povan-deniniam laivui nebėra saugu iškilti iš vandens ir duoti išpėjimą laive esantiem žmonėm, kad jie galėtų save ir laivo dokumentus.

Vokietijos laikraščiai plačiai rašo apie Anglijos ir Francijos vedamą karą ant Vokietijos ir smerkia jį kaip „beviltinę ir beprasmią“ Beviltinę todėl, kad tame kare Anglija ir Francija nieko nelaimėsiančios, o beprasmi todėl, kad Lenkija jau užkariauta.

Hitlerį Saugo Specialiai Suorganizuotas Batalionas

BERLYNAS. — Šiomis dienomis čia įsteigtas specialus batalionas ir pavadintas „Vado palydovų batalionas“, kurio pareiga saugoti Hitlerį. Tas batalionas sudarytas iš tų militarinų vienučių, kurios saugojo Hitlerį rytų fronte, kada jis buvo nuvykęs tēmyti mūsų prieš Lenkiją.

Dabar Hitleris atvyko Berlynan iš Wilhelmshaven ir kurį laiką čia bus laukdamas atsakymo iš Francijos ir Anglijos del jo išreikštų pasiūlymų sudaryti taiką, po to, kai Lenkija jau likviduota.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTŲ I ŠAVALTE.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50. Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perleidimas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:

LIAUDIŲ BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

Sovietų Sąjungos Pozicija šiame Kare

Kiek matyti iš paskutinių dienų įvykių, Sovietų Sąjungos siekliai šiame kare yra neduoti karui išsiplėsti, įtraukti į karą sukuri daugiausiai valstybių, kitaip sakant padėti mažesniems valstybėms išsilaikyti neutraliai. Štai keli įvykiai, kurie tą patvirtina.

Užėmusi vakarinę Ukrainą ir pastojusi Vokietijai kelią link Rumunijos, Sovietų Sąjunga pradėjo tartis su Balkanų valstybėmis, kad jos sudarytų tam tikrą bloką ir vieningai laikytųsi neutralumo. Pavieniai nei viena iš tų valstybių negalėtų savo neutralumo išsaugoti. Vokietija galėtų veržtis į Hungariją, kad priėiti prie Rumunijos. Santarvininkės galėtų stengtis patraukti kuria nors valstybę savo pusėn, ypačingai Turkiją. Besivaržymas už Balkanų valstybes būtų pavojingas, nes galėtų išsiskirti susikirtimus ir Balkanuose.

Sovietų Sąjunga, iš kitos pusės, stengiasi įtraukti į savo įtaką Pabaltijo valstybes. Pavyzdžiui, Sovietų Sąjunga sudarė sutartį su Estija. Sulyg tos sutarties, Estija duoda Sovietams teisę naudotis savo uostu, oro bazėmis palei Baltijos jūrą ir stiprinti Estijos apsigynimo vietas, ypačingai nekurius salas. Taipgi teisę laikyti Estijoje iki 25,000 kareivių. Gražon Sovietai prizadėjo ginti Estiją nuo agresijos. Tokia sutartis su Estija užstoja kelią nazių įtakai Pabaltijo valstybėse. Kitais žodžiais, duoda galimybes toms valstybėms laikytis neutraliai.

Tokie Sovietų Sąjungos žygiai nėra atsukti nei prieš vieną pusę, tai yra nei prieš Vokietiją, nei prieš Angliją. Kas liečia prekybą, neutralumas jos nesulauko. Anglija ir Francija, jeigu jos nori, gali pirkits Balkanų valstybėse, o Vokietija Pabaltijo valstybėse. Pati Sovietų Sąjunga sutinka parduoti ir Vokietijai ir Anglijai. Paskutinėmis dienomis Sovietai pasiūlė pradėti derybas dėl sudarymo karo prekybos sutarties. Panašaus neutralumo nori laikyti Suvienytos Valstijos. Sovietų pastangos siekia tik to, kad ta prekyba nebūtų verstina. Pavyzdžiui, Vokietija vertė Rumuniją, kad pastaroji parduotų Vokietijai aliejų už markes. Kad tos markės mažos vertės, tai visi žinome. Dabar Vokietija su tokiais grumojimais pasirodė nebegalinti.

Nežiūrint to, kad Sovietų Sąjunga nori neutralizuoti Balkanų ir Pabaltijo valstybes, jos žygiai daugiau gelbsti Anglijai ir Francijai, negu Vokietijai. Balkanų ir Pabaltijo valstybių neutralumas žalingesnis Vokietijai, negu Anglijai. Jeigu Vokietija būtų priėjusi prie Rumunijos, ji būtų patraukusi savo pusėn ne tik Rumuniją o ir kitas Balkanų valstybes. Pabaltijo valstybės taipgi priemamo tik Vokietijai. Neutralizavimas Balkanų ir Pabaltijo valstybių Anglijos ir Francijos pusės veik nepaliečia.

Jeigu Sovietams pavyks minimas valstybes išlaikyti neutraliai, karas bus daug siauresnis ir daug trumpesnis.

Ko Duplesis Nori Atsiekti

Kvebeko provincijos premjeras Duplesis skelbia seimelio rinkimus. Kaip jis pats sako, rinkimų tikslas — išreikšti Kvebeko provincijos opoziciją federalės valdžios patvarkymams, nes tai patvarkymai naikina provincijos teises. Kad jam tos teisės ir žmonių reikalai tiek apeina, kaip ir pernykštis sniegas, nėra reikal nei aiškinti. Rinkimų tikslas visai kitas.

Per paskutinius metus Duplesio režimas pasidarė nepopuliarus. Žmonių opozicija spynos įstatymų žymiai padidėjo. Jis buv išrinktas dėlto, kad davė daug prizadų. Jis zadėjo suvaldyti monopolius, apkarpyti industrialistų galią ir panašiai. Nei vieno iš t prizadų neišpildė. Monopoliai dar daugiau sustiprėjo. Išnaudoj mas nuolat didėja, nes persekiojimas darbininkų judėjimo, unij palengvina išnaudotojams numušti algas, sulaužyti streikus ir t. Tais pačiais prizadais jis kitų rinkimų nelaimėtų. Už tai jis su manė pasinaudoti kitais klausimais.

Kaip jau žinome, Duplesio valdžia visuomet davė dides teses visokiems fašistams ir naziams. Už tai fašistinis judėjima Kvebeko provincijoje dabar gana stiprus. Karas fašistų nepaliečia išskyrus vokiečių nazių grupes, visi fašistai po Arkando vadovę be tebera nepaliesi. Tuo tarpu pažangus judėjimas tapo prislegtu dar daugiau. Masinius politinius susirinkimus šaukti beveik neįmanoma. Pažangiečiams radio uždraustas. Tokiose sąlygose Duplesis tikisi savo propagandą pravesti daug pasekmingiau, negu kad opozicija. Tokiu būdu jis mano savo režimą ne tik išlaikyti, o dar sustiprinti.

Rinkimams klausimus irgi parenka tokius, kuriais galima laimėti fašistų ir didžiųjų finansierių paramą. Su kuo rišasi tos provincinės teisės? Duplesio režimas priešingas federalėi valdžiai, kar pastaroji kišasi į fabriku reikalus. (Sulyg karo įstatymo federalė valdžia gali įsakyti fabriku gaminti tokius daiktus, kurie reikalingi karui vesti, taipgi šeimo nutarta, kad pelnas būtų apribuotas). Jis norėtų, kad fabrikuams būtų palikta teisė plėsti už savo gaminius tiek, kiek jie nori. Duplesio palaikomiems fabrikuams ir turčiams nepatinka ir karo mokesčiai. Jie norėtų, kad mokesčius mokėtų tik liaudis.

Duplesio kova už Kvebeko provincijos "žmonių" teises liaudžiai nieko gero nežada, o priešingai — dar sunkesnę naštą, nes ji siekia palengvinti fabrikuams ir turčiams. Jo kova nieko bendro neturi su liaudies kova už geresnį gyvenimą, už demokratines teises ir už taiką. Už tai visoms demokratinėms grupėms ir organizacijoms reikia stengtis Duplesį numaskuoti ir sumušti jį išrinkant demokratiškesnius atstovus, nusistatčiusius ginti žmonių reikalus. Jeigu rinkimus laimės Duplesio režimas, karo metu jis vės dar biauresniu, negu buvo iki šio laiko. Kvebeko provincija susilauks tokio režimo, koks dabar Vokietijoje. Taipgi reikia reikalauti, kad federalė valdžia leistų demokratinėms organizacijoms laisvą vesti savo kampaniją už savo kandidatus.



Skotas kareivis: — Tu su tuo instrumentu negalėsi griežti ant šios gatvės.

APŽVALGA

Sovietus Pagyrė Ne Tik Komunistai, o ir Generalinis Štabas

Naujienos editoriale rašo, kad Francijos valdžia Komunistų Partijai uždarė todel, kad komunistai emė sveikinti Sovietų Rusijos paktą su Hitleriu. Bet Sovietų žygius sveikino ne tik komunistai, o ir Francijos generalinis štabas. L'Époque, Francijos generalinio štabo organas, rašo:

Zmogus būtų visiškai nauviu, jeigu manytų, kad Hitleris su pasitenkinimu davė įsakymus savo lėgionams užleisti Livovą ir Lietuvos Braštą Sovietų kariuomenei. Liki sveiki sapnai, taip brangūs vokiečių širdims, apie "Baltikų mą" projekta sujungti Vokietiją su trimis Pabaltijo valstybėmis. Virs kasdieninė politikos zigzagų stovi didieji ir pamatiniai žmonių interesai. Jau paskelbta, kad Jugoslavijos princas Paul sutiko pripažinti Sovietų valdžią.

Tokiu būdu visi tie žmonės, net ir rumunai, kurie nepripažino teisių prieš slavų, iki šiol buvę vokiečių malonėj, dabar gali pakelti savo galvas.

Francijos valdžia turėtų užduoti ir Francijos generalinio štabo laikraštį už tokį išreikimą. Uk tai kaip ir sveikinimas Sovietų žygių, kurie išvadavo iš vokiečių nagų visas Balkanų valstybes.

Lloyd George Smerkia Buvusių Lenkijos Valdžią

Lloyd George, pereito karo metu buvęs Anglijos ministru ir rinkiniu, Sunday Express rašo, kad Anglijos žmonės nepasirengę aukotis, kad atsteigt tokį pat režimą Lenkijoje, koks buvo iki šiam laikui.

Savo straipsnyje jis Varšavos valdžią pasmerkia kaip "nenaujai klasi valdžią." Toks jo pareiškimas išsukė karšči Lenkijos ambasadoriaus grafo Edvardo Račinskio protestą. Į tą protestą atsakydamas Lloyd George pareiškė:

Lenkijos valstiečiai gyvena dideliu skurde todel, kad Lenkijoje veikia biauriausia visoje Europoje feodalistinė sistema. Štai kodėl Rusijos kariuomenė sveikinama kaip vaduotoja.

Kas dėl mano atsinešimo linkiu Rusijos intervencijos, tai aš jaučiau, kad šiame atsitikime būtina buvo reikalinga daryti skirtumą tarp Sovietų respublikos ir nazių veiksmų. Rusų armijos įmaršavo į tokią teritoriją, kurios ne lenkiškos ir kurios buvo per jėgą Lenkijos užgrobtos po Didžiojo karo, nežiūrint didelių vietos gyventojų protestų ir ginkluotų pasipriešinimų.

Tokiose aplinkybėse lygint rusų žygius su nazių žygiai būtų kriminalinio pobūdžio paikstė, ir Hitleris labai labai būtų patenkintas, jeigu mer taip darytume. Aš esu labai linksmas, kad mūsų valdžia neparodė jokio palinkimo patstatyti mūsų šalį į tokia padėtį.

Ko aš labai nemylu šiais tragiškais laikais, tai įsivėlti į gindus su ambasadorium tokios šalies, kuri tapo nazių agresijos aukta. Bet kadangi didelė dalis taisyms Lenkijos klaidų 1939 metais, kaip ir 1914 metais, teks Anglijai ir Francijai, aš savo straipsnyje norėjau išsiskirti, už ką mes kovojame ir už ką mes nesame pasirengę vesti ilgą ir iškaštingą karą.

Aš trokštu parodyti, kad su šia didele ir daug pasiaukavimu reikalaujanti kova mes nesiekime to, kad suvaryt atgal po Lenkijos režimu kitų rasių žmones, kurie priešinosi priešpaučiai ir kurie buvo pavergti pagalba Lenkijos ginklu, neigi už tai, kad atsteigt tokį pat režimą, kuris apledo šalį sunkiausioj valandoj; bet kad mes metamė visą savo svorį į kovą už teises ir laisvę laisvų ir neprigulmingų žmonių, kurie vienas po kito tampa žiaurios agresijos aukomis.

Jūs sakote, kad aš turu tikslą paliuosuoti Didžiąją Britaniją nuo Lenkijai duotu garantijų. Jūs turite atminti, kad aš pakartotinai protestavau prieš davimą tokių garantijų be užtikrinimo Rusijos pagalbos. Aš žinojau, kad be Rusijos pagalbos nėra galimybių išpildyti mūsų prizadus. Įvykiai patvirtino, kad mano pranašavimai buvo teisingiausi.

Istikrųjų, būtų didžiausia klaida lieti kraują, kad paskui suvaryt tuos žmones po tokio pat režimo letena. Senoji Lenkija ir senasis režimas nebegrįs. Ukrainai ir baltarusiai po Lenkijos ponų režimu nebegrįs. Taip pat ir lenkai, kai jie atgaus nepriklausomybę, nesutiks leisti prie valdžios tokių lepišų, kurie pabėgo iš šalies dar pražiojo karo.

Kodėl Naziai Vadinami Dideliais Išdavikais

Visi reacionieriai šandien nazius vadina dideliais išdavikais. Bet kaip pasirodo, tai jie tokiais ir yra. Jie gavo milijonus paramos už tai, kad prizadėdų kariauti prieš bolševikus, o dabar to nedaro. Apie tai, kiek naziai gavo paramos ir iš kur Toronto Daily Star rašo:

Tarp prizadų, per kuriuos jie atėjo į galia, buvo tas, kad jie sulaukys bolševizmo pavoju Vokietijoje ir Europoje. Del to jie ir gavo tokią didelę para-

mą, be kurios jie nebūtų galėję taip lengvai sudaužyti demokratines Vokietijos valdžios struktūrą. Pagalba pinigais ir politinėmis intrygomis atėjo iš visos eilės galingų grupių. Rekordai rodo, kad Hitlerio judėjimo remėjais buvo žymieji Vokietijos industrialistai, kaip tai Tysenas ir Krupas; feodalai žemvaldžiai; nuverstieji Vokietijos kunigaikščiai ir nekurie didieji Rusijos kunigaikščiai; Švedijos degtukų karaliai, Ivar Kruger, kuris vėliau nusizudė; Sir Henry Deterding, Royal Dutch Oil sindikato galva, kuris daug aliejaus šaltinių nustojo per Rusijos revoliuciją; Francijos ginklų firma vardu Sneider-Kreusot, kuri turėjo ryšius su vokiečių imonėmis; naziai gavo paramos ir iš Skoda ginklų firmos Pragoje.

Tyseno ir Krupo grupė davus Hitlerio judėjimui apie 10,000,000 markių.

Buvo rašoma, kad Hitleris gavo nemažai paramos ir iš Suvienytų Valstijų kapitalistų. Juk neveltui Hitleris Fordą apdovanojo medaliu. Bet ir tai dar ne viskas.

Taip vadinamos demokratinės Valdžios naziams dovanavo Austriją, Čekoslovakiją ir kitas teritorijas, neskaitant visų kitų nuolaidų.

Tos visos dovanos naziams buvo suteiktos su tuo supratimu, kad naziai maršuos ant Sovietų Sąjungos ir sudaužys bolševizmą. Bet naziai vieną gražią dieną emė ir sudarė su bolševikais nepuolimo sutartį. Savo kalboje Dancige Hitleris aiškiai pasakė, kad Vokietija su Rusija nekovo.

Pikta, ar ne? Tai baisus suvedžiojimas! Milijonai dolių ir išties valstybės buvo duota veltū. Vietoj to, kad naziai kariautų prieš bolševikus, dabar tiems ponams reikia patiems uždaryti su naziais.

Gera! pasakyta, kad nekask duobės kitam, nes gali tekti įkristi pačiam.

Atrodo, kad nekurie ponai svaļoja apie Hitlerio nuvertimą ir įsteigimą tokios valdžios, kuri atsisuktų prieš Sovietų Sąjungą kartu su visais tais, kurie nuo

Čiangkaišekas Įsitikinęs Pergale Prieš Japonus

Čiangkaišekas įvykusiame Kinijos nacionalės politinės tarybos posėdyje pareiškė, kad einantis karas Europoje pakeitė padėtį ir dabar jiems susidaro geresnė proga pradėti griežtesnį puolimą prieš japonus isiveržėlius. Kalbėdamas apie Japonijos nusilpnėjimą, jis pareiškė: "Per paskutiniuosius šešis mėnesius, japonai ne tik kad nepajėgė nei kiek isiveržti pirmyn, bet buvo priversti daugelyje frontų trauktis atgal. Aš galiu pranešti, kad Kinijos ginkluotos jėgos padidintos dvigubai, negu buvo karo pradžioje. Kinija savo ginkluotos jėgos pasipriešinimu ne tik kad apgina savo nepriklausomybę, bet taipgi kovoja ir už tarptautinę tiesą.

"Ketvirtadalis viso pasaulio žmonių gyvena Kinijoje, todel mes nesame didelė atsakomybė už išlaikymą pasaulinės taikos, kuri nebus galima atstatyti kol Japonijos-Kinijos reikalas nebus išspręstas.

"Iš militarinio taškaregio, Japonija jau yra išsieikvojusi žmogaus jėga. Ji jau pergyvena pralaimėjimą. Japonija stengiasi kooperuoti su krašto išdavikais tikslu sudaryti naują Kinijos valdžią. Nekurie išdavikai, kurie nėra pripažinti Kinijos piliečiais, gali sudaryti tik nelegalę "Centrarinę Valdžią," ir sudaryti šimtus ir tūkstančius su priešų su-

senai troško karo su Sovietais. Bet atrodo, kad ir šios pastangos nueis už nieką, kaip nuėjo visos aukos. Vokietijos žmonės nusikratę hitlerizmo kitų valstybių diktavimų nenorės ir girdėti.

Grigaitis Išvaikė A.L.K. Vykduantįjį Komitetą

Laisvė ir Vilnis plačiai rašo: kaip buvo likviduotas Amerikos Lietuvių Kongreso Vykduantysis Komitetetas.

Grigaičiui reikalaujant buvę sušauktas komiteto susirinkimas be jo sekretoriaus Joniko, nežiūrint to, kad Jonikas buvo susitaręs su nekuriomis komiteto nariais susirinkimą šaukti kitą dieną, kuris ir nutaręs Amerikos Lietuvių Kongresą likviduoti.

Del to dabar skyriuose eina plačios diskusijos. Kiek matyti, tai skyriai nepripažįsta tokio tarimo ir reikalauja, kad būtų sušaukta konferencija to reikalo išsprendimui.

Grigaitis ir jo šalininkai peristato dideliais demokratais, tačiau tos demokratijos nepripažįsta. Jeigu jie matė, kad Amerikos Lietuvių Kongresas likviduotinas, turėjo arba šaukti visų skyrių konferenciją, arba paleisti balsavimams. Dabar gi likvidaciją įvykdė staigiai, be jokių diskusijų skyriuose, net nesušaukę pilno komiteto susirinkimo.

Beje, Kongreso likvidacija rodo, kiek jiems apeina kova prieš fašizmą. Lietuvių fašistai dar tebevispatauja. Lietuvos liaudžia parama dar vis reikalinga.

Zodžiais jie prieš fašizmą, už demokratiją, bet darbais jie visuomet smaigia bent kokią kovą prieš fašizmą, už demokratiją.

Su tokiais socialistais visur tae pats. Francijos socialistų vadas užgyrė Daladje diktatūrą, išreikšdamas pritarimą ūdarymui Komunistų Partijos, kairiųjų unijų ir organizacijų.

Po visą pasaulį reacionieriai ir jų lekajai dabar sukruoto šaukti vienu balsu prieš pažangų judėjimą, prisidengdami neva karui prieš Hitlerį. Bet jeigu Hitleris būtų nuverstas ir darbininkai pradėtų steigti savo valdžią, tie ponai suriktų dar baisesiau.

Kanados valdžia kare ne tik su Vokietija, o ir su Duplesiu. Tas fašistų globotojas sumanė ištraukti Kvebeko provinciją iš federalės valdžios ribų.

Toks elgesis tarnauja ne tik Kanados fašistams ir finansieriams, o ir Vokietijos naziams. Ką gi dabar atsitiktų, jeigu panašiai elgtųsi visos provincijos? Pasidarytų tikra anarchija. Galima su valdžios politika nesutikti. Bet tokiaime atsitikime reikia valdžios pakeitimo siekti per rinkimus, kai jie ateina, o ne keliant sukilimą.

Pažangus judėjimas senai sakė, kad Duplesis ir jo talkininkai fašistai, kurie dabar terioja Kvebeko provinciją, yra didžiausis Kanados ir jos žmonių priešai.

Visa nelaimė tame, kad federalė valdžia neklausė pažangaus judėjimo reikalavimų, leido įsiraabejonės, kad ta savo laisvę ir teises ginanti kariuomenė pajėgs momentu atėjus užduoti priešui mirtiną smūgį ir iš savo šalies išvyti. Tiesa, Japonija susilaukia nekurių palengvinimų iš kapitalistinių šalių su jomis paderdama sutartis, kuriose pripažysta Japonijos veiksmus prieš Kinijos liaudį teisėtus. Bet Kinijos neapleido Sovietų Sąjungą. Ji paskutinėmis dienomis vėl atsuntė daug paramos Kinijai. Kinijon atvyko daug Sovietų Sąjungos lakūnų, inžinierių, teknikų ir kitų karo ekspertų, kurie savo patarimais, savo darbais daug galės pagelbėti Kinijai.

Si pastaroji Sovietų Sąjungos pagalba atgaivino kiniečių viltį ir sumušė visus priešų skleidžiamus gandus, kad Sovietai padarę su Japonija taiką užmirš rūpin-

PASTABOS

Europos karas visų atydą atitraukė į save. Kur neisi, vis užgirsi kalbant apie karą. Apie vietinius reikalus visai pamirštama.

Tokia padėtis labai pavojinga. Kanados reacionieriai nesnaudžia. Jie rengiasi įvesti savo diktatūrą.

Darbo žmonių pareiga žiūrėti, kad Kanados demokratija būtų išsaugota.

Šis karas buvo pradėtas prieš hitlerizmą, bet yra stengiamasi išvystyti jį į karą prieš Sovietų Sąjungą ir darbininkus.

Reacioninė spauda tokiam karui žmones jau rengia. Neatslieka ir radio. Visose kapitalistinėse šalyse vedama biauiri propaganda prieš Sovietus ir pažangų darbininkų judėjimą.

Kas įsivaizdina, kad šis karas už demokratijos gynimą, už žmonių laisvės gynimą, tas labai klysta.

Amerikiečių laikraščiai rašo, kad per tam tikrus balsavimus patirta, jog tik vienas amerikiečių nuosimtis tiki vokiečių žiniomis. Anglų žinioms tikį aštuoni nuosimčiai.

Labai gerai, kad žmonės karo propagandai netiki. Gal neparyks milionieriams atsiekti to, ko jie su šiuo karu nori pasiekti.

Nekuriuose kitose valstybėse jaučiamas didelis susirūpinimas įvairių šalių diplomatų vizitais Maskvon. Nusiskundžiama, kad dabar Maskva paliko didesnės dalies Europos centrą.

Kas gi kaltas? Jeigu Tautų Lyga nebūtų buvus turgum, šiandien tuo centru tebebūtų Geneva. Bet Geneva šiuo kartu yra apleista, kaip ir prostitutė, išseikvojusi savo jėgas.

Naujas pasaulis virsta diplomatų pasitarimų centru. Tai labai gerai. Iš naujo centro išplauks daug sveikesnė politika, negu kad plaukė iš seno centro. Į senąjį centrą lai renkasi tie, kuriems rūpi prekiauti taika.

Kanados valdžia kare ne tik su Vokietija, o ir su Duplesiu. Tas fašistų globotojas sumanė ištraukti Kvebeko provinciją iš federalės valdžios ribų.

Toks elgesis tarnauja ne tik Kanados fašistams ir finansieriams, o ir Vokietijos naziams. Ką gi dabar atsitiktų, jeigu panašiai elgtųsi visos provincijos? Pasidarytų tikra anarchija. Galima su valdžios politika nesutikti. Bet tokiaime atsitikime reikia valdžios pakeitimo siekti per rinkimus, kai jie ateina, o ne keliant sukilimą.

Pažangus judėjimas senai sakė, kad Duplesis ir jo talkininkai fašistai, kurie dabar terioja Kvebeko provinciją, yra didžiausis Kanados ir jos žmonių priešai.

Visa nelaimė tame, kad federalė valdžia neklausė pažangaus judėjimo reikalavimų, leido įsiraabejonės, kad ta savo laisvę ir teises ginanti kariuomenė pajėgs momentu atėjus užduoti priešui mirtiną smūgį ir iš savo šalies išvyti. Tiesa, Japonija susilaukia nekurių palengvinimų iš kapitalistinių šalių su jomis paderdama sutartis, kuriose pripažysta Japonijos veiksmus prieš Kinijos liaudį teisėtus. Bet Kinijos neapleido Sovietų Sąjungą. Ji paskutinėmis dienomis vėl atsuntė daug paramos Kinijai. Kinijon atvyko daug Sovietų Sąjungos lakūnų, inžinierių, teknikų ir kitų karo ekspertų, kurie savo patarimais, savo darbais daug galės pagelbėti Kinijai.

Kaž kur dingo mūsų korespondentai. Atrodo lyg jie būtų išėję į karą. O gal pasislėpė kur nuo oro atakų? Kurie dar esate gyvi, turėtumėt rašinėti. Skaitytojai laukia žinių iš jūsų kolonijų lietuvių veikimo ir kitų įvykių.

J. Yla

SSSR žemės ūkio Parodoje

Atvykę į Maskvą skubame apžiūrėti žemės ūkio parodą. Pakeliui matome vis tirstėjančias įvairių tautybių minias, einančias vėliavomis išpuoštas gatves kryptimi. Iš tolo, dangaus fone iškilsta didžiulės sidabru žvilgančios skulptūri kopijos, aunomet būvusios Paryžiaus pavidalo papuošalu. Važiuojame alėjomis, abšaliai gėlėtais ir įvairiais medeliais apodintomis. Baltų kolonų spaleras su stiprių žibintų rūpūliais slenka pro mūsų šalį. Artėjame prie graškiai išlenktų baltų aukštų arkų, auksiniai įvairių javų ornamentais išpuošti, pro jas įeinama į parodą. Iš arkos girdimi stiprių garsintuvų transliuojamos muzikos garsai. Tolumo, lyg už permatomo švydo, iškyla baltų paviljonų įmantrūs pastatų kontūrai. Žengiam tirstėjančios, įvairiai kalbančios minios sukuryje. Stabtelėjame prie aukštai iškilstančio bokšto. Tas pastatas lyg aukščiausia gairė visos parodos.

Ant azūriškai sustatytų į viršų pėdų, 65 metrų aukštume stovi didelės skulptūros taktoris to ir kolchozinių, laikantį iškelta javų pėdą. Blizgančio asfalto aikštėje iškyla debesiu smulkių vandens dulkių fontanas; jo aukščiausia srovė siekia 16 metrų.

Įžengiame į centrinį paviljoną, jame suglaustai atvaizduoti meniška sukurtais maketais visų respublikų charakteringi bruo-

žai, ne vien žmonių, ten gyvenančių, bet ir viso krašto. Ten matomi Kirgizų stepių nykių lygumų landšaftai, dabar jau kultivuojamų plotų priveikiami. Milžiniškų užtvankų, kurios paduoda užtekintai vandens, kad nederlias stepes paverstų žydingais laukais. Gruzija, Armėnija, Azerbeidžanas, jų paviljonai su gausumu spalvų, rytų ornamentikos puošnumu verstinais verčia grožėtis. Greta kuklus javo, vynuogės, citrusai, pomėrančiai. Greta bambuko, eukaliptas, kamparo medis, kamštinis ažuolas, lauras ir daugybė kitų įvairių rūšių.

Čia matome Kolehidos maketo panoramą, kuri pritamsoje šviesoje, nuolat kitame pavidale stojia akyse. Kaip vykdomi nusausinimo darbai, kaip sodinama, kaip reguliuojamas vanduo, kad užėjus liūtims kraštas nebūtų paskandinamas, kaip apsodinamas, ir kaip metas pro metų kitęja jo vaizdas. Dabar Kolchidoje auginamos geriausios rūšies vynuogės, ananasai, bananai, citrusai, apelsinai ir chinios augalai. Plačiausias arbatos ir tabako plantacijos, rodis ir kaučuko medis.

Toliau seka Pavolgės vokiečių paviljonas, jo net sienos drąsiai užsimotais iš žemdirbių gyvenimo bareljefais išpuoštos. Čia užsimotas grūdų, pieno ir gyvulių auginimo ūkiai. Volgos už-

tvankų maketai. Jaudina kuklus Baltgudiškojo SSSR paviljonas; jis artimas lietuviams savo ornamentika ir audinių raštais. Ten daugiausia sėjami linai, rugiai, kviečiai, miežiai, avižos ir kanapės. Viskas parinkta ir sutvarkyta nepaprastai rūpestingai, nors girdi kai kurių parodos lankytojų pastabas, kad tai esąs neturtingiausias paviljonas.

Parodą lankant didelė pirmenybė suteikiama kolchozų ir sovchozų pasižymėjusiems darbininkams, jų ekskursijos iškilmingai pasitinkamos, ištisi viešbučiai jais apgyvendinti. Iš Tolimųjų rytų, iš kairiųjų Turkestano sričių, iš Kaukazo praplaukia ekskursantų minios lankydamos savo sričių ir kitus paviljonus.

St. V.

(Lietuvos Žinios)

Traukia Lenkiją Teisman

MONTREAL. — Montrealo advokatas C. Desaulles patraukė Lenkijos vyriausybę teisman, reikalaujamas \$9,900, kuriuos jam Lenkijos valdžia esanti skolinga už suteiktus patarnavimus.

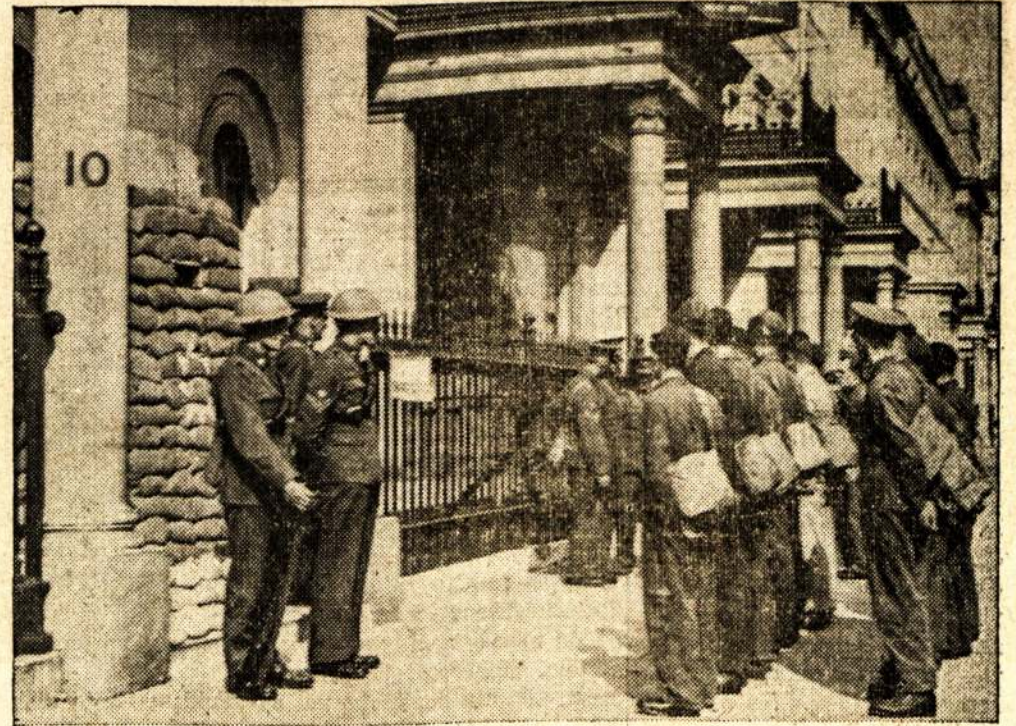
Bet Aukščiausiojo teismo antstolis visoj Kvebeko provincijoje nesurado nei vieno Lenkijos valdžios valdininko, kuriam būtų galėjęs įteikti pakvietimą atvykimui į teismą atstovauti Lenkijos vyriausybei.

Laikantis teismo procedūros, per laikraščius ieškoma respublikos valdžios.

Tankai ir Kaip Prieš Juos Kovoja

Tankas, tai važiuojanti tvirtovė, kuri per miškus eidama lenkia didžiausius medžius, nuverčia pasitaikiusius jai ant kelio mažesnius namus, lipa per duobes ir kalnus. Lyg didžiausias baisūnas artinasi prie priešų linijų, aplinkui iš vežamų kulkosvaidžių bei kanuolių sėdamas mirė. Tai bausis užpuolimo įrankis, nuo kurio dažnai nei pabėgti nėra galimybės. Užkirsti tankui kelią nėra lengva, nes jis pritaikytas visoms kliūtims. Mažosios antitankinės kanuolės, tikriaus sakant, kulkosvaidžiai gali sulaukyti tik mažosios rūšies tankus, jei pasiseka šoviniams sutraukti varomuosius diržus, bei pramušti jo sienas. Prieš didžiausius tankus, kurių sienos daromos iš storo plieno, reikalinga net 3 colių kanuolės, kad pramušti jų sienas. Tokios kanuolės turi būti įtvirtintos pirm naudojimo ir nėra lengva jas kilnoti iš vienos vietos kiton ir todėl negalima greitai prisitaikyti prie priešų tankų atakų. Kova prieš tankus yra gan sunki. Tankų didžiausias priešas, tai orlaiviai. Orlaiviai patėmiję besikoncentruojančius tankus atakoms, užpuola juos ir žemai skrisdami bombomis ir net rankinėmis granatomis juos išdažo. Tankų ataką labai dažnai pasiseka tik orlaiviams atmušti. Anti-tankinės kanuolės, bei ugniasvaidžiai nevisada pasekmingai pajėgia savo užduotį atlikti.

Po Etiopijos ir Ispanijos karų praktikos liko patėmyta, kad visi antitankiniai išradimai lig šiol buvo atkreipti į tankų sienas — tvirtiausiąją jų dalį. Gi tankų silpniausias vietas — regėjimo plyšiai buvo užmiršti. Todėl dabar naujieji anti-tankiniai išradimai jau bandomi, kurie bus atkreipti prieš tankų akis. Panašiai, kaip ugniasvaidžiu, švirkščiant degantį petrolumą galima užkirsti tanko "akis" ir tada jau jis lieka visai nepavojingas, ir pėstininkai arti prie jo priešė gali su juo daryti ką nori: pripylę gasolino uždegti, arba granatomis susprogdinti. Tos priemonės jau buvo pradėtos naudoti Ispanijos liaudies gynėjų, tik jie tai atlikdavo rankomis, dirbtiniu būdu ir todėl jiems skaudžiai pri-



Anglijos naujokai mokunami karinio užsiėmimo vienoj Londono aikštėj.

Nuodingos Dujos ir Kaip Nuo Jų Apsisaugoti

Nuodingųjų dujų atsiradimo pradžia buvo visai nekalta ir jos atrastos netyčiomis. Cheminėse laboratorijose chemikai nuoširdžiai stengėsi surasti tokias dujas — nuodus, kuriais būtų galima išnuodyti daržovių bei javų naikintojus vabzdžius ir tuo pasitarnauti žmonijai. Bet jiems visai netyčiomis, bedarant cheminius bandymus, pasitaikė pagalminti tokias dujas, kuriomis galima išnuodyti ištisus žmonių apgyventus plotus. Tų nuodingų dujų gaminimo paslaptį tuojau pasiskubino pasiimti į savo rankas valstybių kariškos vadovybės. Neilgai truko, kol kiekvieno-

je šalyje liko įsteigtos karinės chemijos laboratorijos, kuriose pasamdyti chemikai turi sau užduotimi surasti kuo mirtingesnių dujų, bei dujų, kurios prieš paleistas nuodingiausias dujas padarytų nepavojingomis. Toje srityje mokslas nužengė labai toli. Ir šiandien bile kuri didesnioji šalis tik prisigaminusi ne tik nuodingų dujų, bet net ir bakterijų, kurias paleidus į priešų teritoriją gali visą šalį užkrėsti įvairiausiomis ir biuriausiomis limpančiomis ligomis.

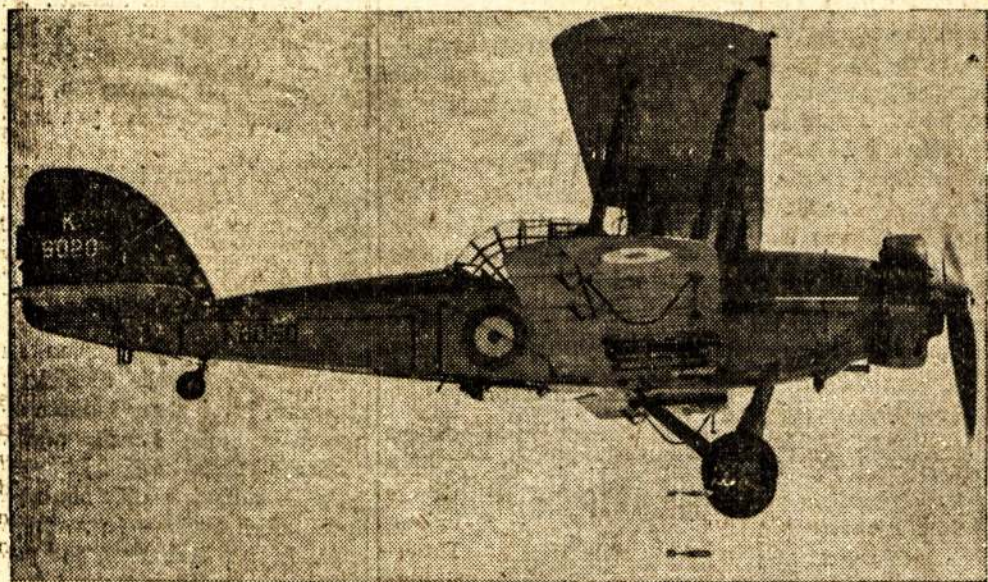
Nekurie karo žinovai teigia, kad ateities karai nebūsią ginklu karai, bet karai nuodingų dujų ir bakterijų. Apie tas bakterijas, teks pakalbėti kitą kartą. Dabar šia tik paminėjime nekurias dujų rūšis, kurios dažnai yra naudojamos karo atsitikime, arba teisingiau sakant, kurios jau buvo naudojamos praeitame Didžiajame kare. Tų nuodingų dujų yra bent kelios rūšys. Muštardžio gazai — dujos dažniausiai naudojamos. Jas naudoja lauzymui darbininkų steikų, bei skirstymui demonstracijų. Tai asarinės dujos. Jos pakliuvę į akis taip labai griaūžia, kad nuo didesnio jų kiekio yra pavojus gyvybei. Jos taipgi erzina ir gadiną lėvėpavimo organus.

Svarbiausi troškinamieji nuodai, nuo kurių žmogus miršta, yra šie: Chloras, labai aštraus duriančio kvapo; fosgenas, supelėjusio šieno kvapas; difoegenas, taipgi supelėjusio šieno kvapas; chloro pikrinas, labai aštraus duriančio kvapo.

Chloras ir Fosgenas vartojami dujų bangai paleisti. Difogenas ir Cloro pikrinas vartojami įvairiems sprogtamiems prietaisams pripildyti, kaip tai: rankinėms granatoms, patrankų sviediniams, lėktuvų bomboms ir taip toliau.

Paleistas nuodingasias dujas nėra sunku pažinti tam, kas su jomis gerai susipažinęs. Jos lyg rūkas, gelsvai-žalsvu arba baltu debesėliu palengva slenka žemės paviršium vėjo nešamos. Jei tas debesėlis, dujų banga, bus chloro nuodų, tai bus aštrus kvapas, jei banga bus fosforo, tai kvapas bus supelėjusio šieno, arba visi jaunučių obuolių. Jų įtraukus į plaučius, tuojau sulma smarkus kosulys, čiaudėjimas, ašarojimas, troškimas. Įkvėpavus chloro pikrina, pradeda traukti vėmti. Kiek daugiau nuodingų dujų įkvėpavus, pradeda smarkiai skaudėti krutinę, trūksta oro, sunku kvėpuoti, pavėpavimo organus.

(Nukelta ant 6 pusl.)



Anglijos lakūnai mokinasi mesti kas mėnesį išmokinti po 3,000 bombas iš orlaivio. Anglija mano naujų lakūnų.

ISPANIJOS RESPUBLIKOS FRONTUOSE

Lietuvių Savanorių Atsiminimai

1936—1939

(Tęsinys)

IŠ MADRIDO APGYVIMO KOVŲ

Rašo A. K.

Daug jau yra rašyta apie Madrido apgyvimo kovas ir, tarytum, veik nieko neliko, ką galėtum naujo apie tai pasakyti. Nebent pasimtum atpasakoti atskiro žmogaus pergyvenimus, atrenkant tokius dalykus, apie ką dar mažiausiai spaudoje yra kalbėta.

Aš pasirinkau atpasakoti mano įspūdžius iš kelionės Madridan, kaip madridiečiai pasitiko atvykusius pagelbon tarptautinius savanorius ir Madrido bombardavimus iš oro.

I Madridą. Lapkričio 3 d., 1936 m., mūsų XI Brigada — tikrumoje, tai Prmoji Brigada, sudaryta iš tarptautinių savanorių — visais garais skubėjo Madridan. Iš Albacete bazės išvažiavom traukiniu; bet baigti kelionę prisiegi autosunkvežimiais, nes gelžkeliai nuo miesto jau buvo atkirsti.

Juo arčiau Madrido, juo pilnesnis darėsi civiliais pabėgėliais, platus, asfaltu išlietas Madrido — Valencijos peltas. Tai nebuvo pabėgėliai iš Madrido, o valstiečiai ir darbininkai iš aplinkinių sričių, kurie pergązdinti ateinančių maurų ir legionierių, palikę savo gimtąsias gūstas ištisomis šeimynomis pėsti, raiti ir važiuoti, — žodžiu, kaip kas išgalėjo — apsikrovę našuliais traukėsi šalies gilumon, kiek galint tolyn nuo užgruvusios juos

nelaimės.

Tarp pabėgėlių nesimatė jaunų vyrų — jie pasilikti kovoti su priešų fronte. Bėgo tik tai seneliai, apyseniai ir įvairausio amžiaus moterys, apsikrovę vaikais. Pabėgėliai pasitikdavo ir palydėdavo mus nustebusiomis akimomis. Iki tol jie dar nebuvo matę tokių karėvių vienoda uniforma, visai nepanašų į jų milicianus. Negirdėta, nesuprantama kalba mūsų dainos, jiems buvo didelė naujiena. Daugelis iš jų, kad ir girdėjo, bet veikiausia, nieko tikro nežinojo (nes laikraščiai neskelbė) apie tarptautinių savanorių atvykimą.

Į mūsų pasveikinimus — pakeltą kumštį ir "salud!" — atsakinėjo tuom pat, daugiausia vyrai, kaip Ispanijos provincijoj yra priimta.

— Salud, camaradas! šaukdavom jiems iš pralekiančio auto.

— Salud, salud, companeros! Muy bien! ... — atsakydavo jie su pasitenkinimu.

Pabėgėliai vis labiau trukdė važiavimo greitį. Vietomis peltas užsikimšdavo ir tekdavo valandėlei sustoti visai. Gana lėtai artinomės kelionės galo.

Jau buvom arti Vallecass miestuko, kuris yra 4 kilom. nuo Madrido, kaip staiga išgirdom orlaivių ūžimą. Tą pat akimirksnį pamatėm, jau kuone virš mūsų galvų, prasidėjusių oro kovą tarp respublikiečių ir fašistų lėktuvų. Apie tuzinas lengvų aparatų startė ore, lyg vandenų žuvis ir trumpom serijom šaukdė vieni į kitus iš kulkosvaidžių.

Sulyg teorijos mes žinojome, ką reikėtų daryti, jeigu prieš aviacija užpuktų apsaudyti ar bombarduoti mūsų auto sunkvežimių karavaną. Tačiau, teorijos žiniomis, veikiausiai, mažai būtume pasinaudoję. Dar neturėjome taip vadinamo "pirmojo kraujo krikšto," ir į vykstančią kovą ore žiūrėjome, kaip į tokius vaizdus žmonės žiūri sėdėdami kino salėje. Dairėmės sunkiųjų bombėsių, kuriuos turėjo atlydėti šitie lengvieji priešų kautynių aparatai, bet jų nesimatė.

Po nekurių laiko kovos, vienas orlaivis staiga ėmė leistis žemyn. Nežinojom, tiesą pasakius, ar tai respublikiečių, ar priešų orlaivis krinta, ir net ar jis ištikrųjų krinta, bet visi, vaduodamiesi panašaus troškimo, ėmėm šaukti: "Fašista, fašista numušė!" O kai išsokus lakūnui išsikėtė baltas parašutas, dar garsiau ir jau su įsitikinimu šaukėm: "Bravo, fašista nukirto! Bravo!"

Greitai pribuvom į Vallecass miestuką ir čia pasirodė, kad mūsų neapsirikta. Toj kovoj respublikiečiai lakūnai išėjo laimėtojus, numušdami vieną "makaroni" — itališką Biatą. O lakūnų, kuris nusileido parašutu Vallecass gyventojai pagavo savo laukuose gyvą ir į nelaisvę paėmė. Pasirodė taipgi esąs italis. Visas miestelis subėgo jo pažiūrėti. Su didžiausiu triukšmu prakeikiant Musolinį, lakūnas buvo perduotas valdžios organams.

Mes sujaudinti įvykiu, Vallecass miestelyj apleidžiam sunkvežimį ir susitvarkė į kuopas apsisostojame aikštėje, gatvėse ir didesniuose kiemuose. Matyta kova ore ir jos pasekmės padarė gerą įspūdį. Tiek karėviai, tiek civiliai dabar tik apie aviaciją diskutavo. Kai kurie iš mūsų statėsi dalyko žinovais ir karštai įrodinėjo, visišką priešų silpnumą ore. Kiti buvo susidarę įspūdį, kad aviacija kare nieko bendrai nereiškia.

Vallecass miestelyje truputį pailsėję, tos pat dienos vakare gavome po 125 šovinius amunicijos ir temstant išėjome užimti rezervines linijas pietryčiuose nuo Madrido.

Čia negaliu praėti nepaminėjęs vienos

smulkmenos, kuri savo esmėje nebuvo paprastas dalykas, o didžiulis faktorius — nulėmęs Ispanijos valdžiai karo pralaimėjimą.

Kaip Albacete bazėje iškilo tarp mūsų varžytinės ir ginčai išduodant šautuvus, taip čia pasikartojė panašus dalykas su šoviniais. Dalinant šautuvus, jų pilnai visiems neužteko. Ir buvo, kad du ir trys draugai, susikibę už ginklo varžėsi, nes aišku — be šautuvo ir frontą neisi, o liksi užpakalyje su virtuve. To nė vienas nenorėjo ir jei kitaip negavo, tai vėliau žiūrėjo, kad pačiūpti nuo kito, su tuo išrokovimu, kad bulvės tegu skuta anas ... Su šoviniais dabar vėl ginčai ir triukšmas. Duoda tik po 125. O vidutinė norma 250, kas buvo ne kartą aiškinta mūsų vadų, dalyvavusių didžiajame kare, kad einant į mūšį, kiekvienas tokį kiekį būtinai turi su savim paimti.

Draugas, kuris pastatytas šovinius išduoti net suprakaitavęs gina dėžes, kad neišvogtų. Bet jam nesiseka. Jis apsuptas iš visų pusių ir negali pamatyti visų, kas ima. Čia jis puolasi prie vieno atimti pačiūptus šovinius, bet tas ginčijasi, neatiduoda greit, — tuo tarpu kiti naudojami proga ir tik apsirūpinę kiek reikia, — traukiasi į šalį ...

Nors kiekvienas žinojo, kad šovinių neduoda pakankamai del to, kad jų tuo tarpu mažai yra. Bet kiekvienas buvo pasiryžęs išbandyti savo jėgas atvirame kovos lauke ir kaip dabar eiti į frontą, — berikiamo kiekio šovinių? Mūsų bataliono — Edgar Andre — vyrai daugumoj politemigrantai iš Vokietijos. Jie daugiau ar mažiau, kiekvienas ragavęs hitleriško kalėjimo ir lagerių duonos. Dabar jie savo rankose jau turi šautuvus, kurių pagelba pasiryžę fašizmui atsilgynti. Tai gi nė nestebėtina, kad buvo gana didelė pagunda kiekvienam šovinių dasivogti, nepaisant, kad kitam galėjo jų visai nelikti. Šovinių ir šautuvų trūkumas buvo karo pradžioje. Vėliaus jų netrūko. Bet kai sukilėliai gaudavo iš fašistinių šalių vis daugiau ir daugiau naujoviškų karo mašinų, panašus trūku-

mas slėgė respublikiečius del neturėjimo pakankamai tankų, ratilerijos ir svarbiausia — aviacijos, kad prilygti priešų apsiginklavimui.

Kaip minėjau, mes išėjom užimti rezervines linijas į pietryčius nuo Madrido. Šitam sektoriuj buvo laukiama priešų atakos, kad prasilaužus dešiniuoju flangu, Madridą apsuoti ir paimti jį iš užpakalio. Bet čia priešas neatakavo, o ėmė veržtis prie miesto kryptimi Casa de Campo, iš pietvakarių pusės. Del to, po dviejų dienų, skubiai palikom šį sektorių, išsiriklavom plente ir pėsčiomis ištraukėm į Madridą.

Miestan įmaršavom drebindami mūsų skambiom vokiškom revoliucinėm dainom. Išrodėm gerai. Tokia kariuomenė užimponuotų bet kurį generolą ... Laike trumpo pasirušimo Albacete bazėje, niekad nebuvo taip išlaikytas lygiavimas, distancija ir kita, kaip dabar. Tatai darė į madridiečius nepaprasto įspūdžio. Miestas jau gerokai išgązdintas greitai priešų artėjimu, pasitiko mus su dideliu džiūgesiu ir viltimi. Gyventojai parodė mums tokį nuosirdumą, kokio mes visai nelaukėm. Per visą tą ilgą etapą, pradedant nuo Francijos rubežiaus iki Albacete ir po to, Albacete — Vallecass, mes karštai sveikindavo ir vaisindavo ispanų žmonės kiekvieno stotyj, kiekvienam mieste ar kaime, kur tik pravažiudavom arba apsisotdavom. Bet niekur taip nuosirdžiai, kaip Madride.

Priešas jau buvo tik per šūvį nuo miesto, tai suprantama nebuvo laiko iškilmingiem paradam surengti. Padėtis buvo ypatingai nerūsi ir jėgų įtempimo. Bet nežūrint to viso, mus pasitikti rinkosi žmonių minios ir gatvė, matėsi pilni tarpduriai, pilni balkonai ir kupinai užkūsti buvo galvomis didnamiai langai. Iš visur mójavo į mus daugybė baltų nosinaičių ir nepertraukiamai aidėjo: "Salud, internacionales! Viva solidaridad internacional!" ir kiti panašūs šūkiai.

(Bus daugiau)

Lietuvoje

BATSIVUIAI SVARSTO SAVO REIKALUS

Kaunas. — Šiomis dienomis įvyko odos darbininkų atstovų pasitarimas, kuriame batsiuviai plačiai aptarė savo reikalus. Dirbantieji smulkiose dirbtuvėse arba pas tarpininkus batsiuviai labai skundžiasi savo sunkia būkle. Kiek geresnes sąlygas turi dirbantieji fabrikuose, bei šiaip didesnėse įmonėse. Tokių batsiuvų reikalai yra normuojami įstatymais. Batsiuviai dirbantieji pas darbdavius neturi jokių tinkamųjų sąlygų. Jie neregistruojami į ligonių kasą, negauna atlyginimo, kaip numatyta įstatymuose ir turi dirbti ilgai ir nevienodas valandas. Gi smulkieji batsiuviai taipgi nusiskundė savo varginga padėtimi. Fabrikuose gaminama avalinė juos smarkiai konkuruoja ir jie turi dirbti ilgias valandas, kad galėtų pasidaryti šioji tokį sau pragyvenimą.

Batsiuvų atstovai apkalbėję savo vargus pareiškė viltį, kad Darbo rūmai atkreips dėmesį į jų padėtį ir padarys atitinkamų palengvinimų, bei sureguliuos palengvinimų, bei sureguliuos palengvinimų, bei sureguliuos palengvinimų.

Kauno Miesto Savivaldybės Statys Namus Pardavimui

Kaunas. — Kauno miesto savivaldybė numato netolimoj ateityj pradėti naujų namų statybą Vilijampolėje ir paskui tuos naujai pastatytus namus parduoti žmonėms ant išmokėsčio. Namus statys mūrinius, pradedant nuo vieno buto namukų iki keturių ir daugiau butų namų. Vieno buto namai iš trijų kambariukų ir virtuvės bus parduodami po 23,100 litų; dviejų butų namai po 37,800 litų ir taip toliau.

Visi norintieji ant išmokėsčių tuos namus pirkti turės paduoti prašymus ir nurodyti, kad jie ištikrųjų pajėgs namus išimokėti. Tas miesto savivaldybės užsiūmimas, žmonių sutiktas su užgirimu, nes tos priemonės gal pašalins butų stoką, kuri Kaune ir apylinkėj yra labai ryški.

SKUNDŽIASI DARBININKAI

Kaunas. — Saduskių baldų fabriko darbininkai nusiskundžia, kad darbdaviai neišmoka jiems tinkamai ir to mažo atlyginimo, kurį jie uždirba. Darbdaviai stengiamiesi apeiti įstatymus ir jų knygtes užrašo, kad jiems išmokėta pilna alga, tuo tarpu, kada alga darbininkams moka dalimis, net už kelias savaites užtraukdami.

Darbininkai nemėgsta skūstis. Skundimasis kartais jiems labai skaudžiai atsiliepia, nes tokius darbininkus darbdaviai tuojau pradeda persekioti. Todėl, kada išskyla skundas aikštėn, visuomenė aiškiai mato, kad ten darbininkų padėtis yra visai nepakenčiama. Ta padėtimi darbo inspektorius visai nesirūpina, nors darbo inspektoriumi yra pareiga — jis už tai gauna algą — žiūrėti, kad darbdaviai teisingai elgtųsi su darbininkais, nors pagal išleistus įstatymus, kurie ir taip jau yra tik tam, kad apsaugoti darbdavių reikalus.

MISKO SPEKULANTAI

Zapyškis. — Kaimuose yra atsiradę tokių spekuliantų, kurie žiemos metu pagal valsč. sav. išduotus pažymėjimus prisiperka daug valdiško miško, nurodydami, kad miškas yra reikalingas dėl trobesių remonto, ar tai statymo. Vėliau iš to miško pasta- to namą ir jį palaiko nepardavę

tol, kol apžiūri komisija ar pirktas miškas sunaudotas trobesių taisymui. Po komisijos apžiūrėjimo namus parduoda gaudami žymiai brangesnę kainą. O del savęs palieka keletą lentgalių, ar tai užtvėrę gabaliuką tvoros.

ZEMOS RŪSIES APGAIVIKAI

Šiauliai. — Rugpiučio 26 d. metu Žvyro g. 12a pas Kondrašiėnė ir Aukštojoj g. 33 pas Prankevičiėnė į krautuves užėdu do nepažįstami vyrai pirkti rūkūli. Mokėdami jie prašė iškeisti 100 litų banknotą, nes sakėsi smulkių pinigų neturį. Krautuvininkei pradėjus skaičiuoti smulkius pinigus gražai, vyrai pačiuo iš Kondrašiėnės 45 Lt ir pabėgo. Iš Prankevičiėnės tokiau pat budu išnešė 40 Lt. Policija išaiškino, kad minėti piktadariai buvo vagys recidivistai: Janulis Jonas iš Panevėžio, Biazaras Jonas iš Viekšnių, Doveika Jurgis ir Kuzminskas Jonas sulaikyti, o kiti du pasislėpė.

PADIDINO UKMERGĖS GIMNAZIJA PENKTĄJA KLASĖ

Ukmergė. — Neseniai prie kai kurių gimnazijų buvo leista įsteigti papildomąjį penktąjį klasę, kurioje mokslas būtų einamas pagal senąją programą. Tos papildomos penktos klasės steigtos paliktiems tose klasėse mokiniams pakartoti kursą. Dabar švietimo ministerio įsakymu leista įsteigti dar viena papildomąjį klasę prie Ukmergės gimnazijos.

KOL GAISRININKAI ATVYKO SUDEGE LENTPIUVĖ

Tauragė. — Del nežinomos priežasties H. Mančo lentpiuvėj kilo gaisras. Lentpiuvė randasi už 5 kilometrų nuo Tauragės, tad subėgę apylinkės gyventojai nepajėgė gaisrą likviduoti, gi kol iš Tauragės atvyko išaukti gaisrininkai, tai lentpiuvė baigė degti. Gaisras savininkui padarė nuostolio virš 3,000 litų. Turtas nebuvo apdraustas.

Ūkininkui V. Samoškai, Jatkantėlių k., žaibas uždegė jaują. Liepsnose žuvo visos javų derlius ir kiti ūkio padargai. Nuostoliai padaryti labai dideli, nes turtas nebuvo apdraustas.

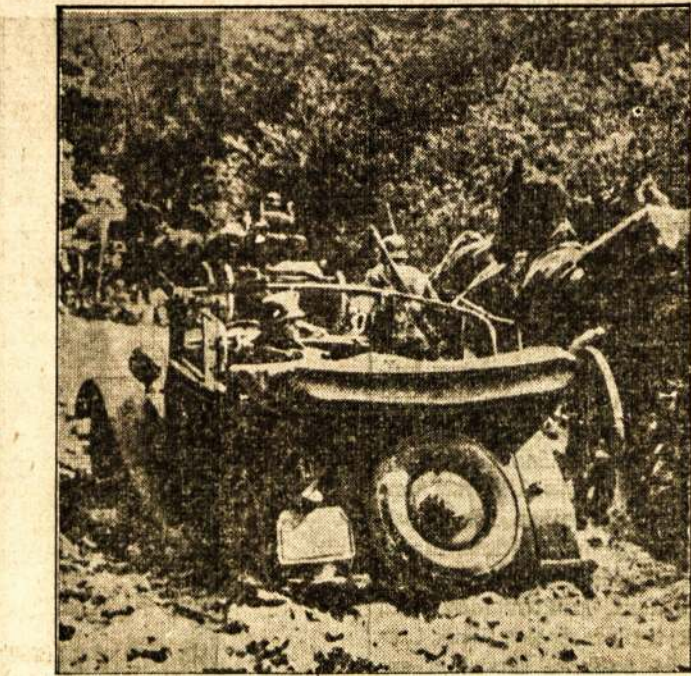
Nesąžiningi Elgėsiiai Su Darbininkais

Marijampolė. — Marijampolės apylinkės ūkininkai vasaros laiku vis skųsdavosi, kad ūkio darbams trūksta darbininkų, kad darbininkai nesutinka pas juos eiti dirbti. Bet, žinoma, darbininkų netrūko. Lietuvoj darbininkų niekadoms netrūksta. Tik patys ūkininkai kalti, kad jie prisivilioję darbininką darbams paskui jam neužmoka, nusuka keletą litų ir todėl kitais metais darbininkai pas toki ūkininką neina dirbti.

Dabar, pasibaigus vasaros darbams Marijampolėje yra daug ginčų ir kyla teismuose naujų bylų, dėl to, kad ūkininkai darbininkams apmokėdami algas juos stengiasi nuskrausti ir neišmokėti pilną uždarbį, kaip suderėta. Keista, kad bylos darbininkams reikia užvesti net del 3 litų, kuriuos ūkininkas stengiasi nusukti. Toks ūkininkų elgėsys su darbininkais turėtų būti įstatymais uždraustas.

DABOJA NESĄŽINGUS PREKYBININKUS

Kaunas. — Kainų tvarkymo įstaiga yra gavusi žinių apie nesąžiningus prekybininkus, kurie naudodamiesi šiuo momentu ir



Tokiam stovy atsirado nekuriejos štabo automobilį įklimpusį į vokiečių armijos vadai, kada Lenkijoje pradėjo lyti ir lygumos liko neperžengiamais dumblynais. Čia matome vokiečių armijos štabo automobilį įklimpusį į purvą. Kad ruošens lietūs būtų atėję anksčiau, tai gal lenkai būtų galėję atsilaukti prieš vokiečius.

Legendos Ir Fikrovė

Lietuvos žmonėms labai dažnai kalbama, kad Lietuvoj gyvenimas yra geriausias, kad Lietuvos žmonės geriausiai yra pavalgę, negu kitose šalyse. Tos kalbos yra taip išpūstos, kad jos liko tiesiog legendomis. Lietuvos žinių redaktorius, šią vasarą lankėsi keliose šalyse ir tėmijo kitų kraštų žmonių gyvenimą.

Jis savo straipsnyje, Lietuvos žiniose, sako, kad net tose šalyse, kurios apkalbamos kaip mažiausiai turinčios valgio, žmonės daug skaniau ir sočiau valgo, negu Lietuvos valstiečiai, jau nekalbant apie darbininkiją, kuri minta visų prasčiausiu maistu. Jis sako, kad į kitų kraštų žmonių paklausimus, (kuriose reiškiami mintis apie gerą Lietuvos žmonių maitinimąsi), ką ir kaip Lietuvos žmonės valgo, tiesiog buvę neįmanoma atsakyti. Savo straipsnyje tarp kitko jis sako:

„Bet man rūpi pabrėžti, kad, žinoma, neteisėybė, jog Lietuva nepaprastai viskuo pertekusi. Tai yra tikra legenda, kuri kai ką gali suklaidinti. Ištikrųjų, Lietuvos žmonės palyginti, labai labai skurdžiai gyvena ir labai prastai maitinasi. Man regis, kad kalbos bei įtikinėjimai, kad mes viskuo pertekę, kad mes labai gerai ir labai daug turime visko valgyti, yra tikra legenda, kuri mums patiems nenaudinga, kai kuriais atžvilgiais net labai žalinga. Lietuva, šimtmečiais būdama dideliame tautų judėjimo kely, nuolat buvo alinama, naikinama, žudoma. Jos žmonės amžinai turėjo gintis nuo kitų užpuolimų, jų laukai ir namai negalėjo būti tvirtai sutvarkyti ir kaupti savy turtus, kurie tiktai ilgais amžiais sukraunami, sukaupti, sukonzervuojami. Lietuviai ne tiktai negalėjo pastoviau įsikurti ir ramiau jaustis, bet negalėjo nei net savo tautinės kultūros kurtis bei giliau civilizuotis. (Jų valdovų didelė kaltė). Rezultate, kitos tautos labai ją pralenkė. Ir šiandien lietuviai, nors ir ne paskutinėje vietoje būdami, pa-

norėdami spekuliuoti, sulauko prekių pardavinėjimą, kelia prekių kainas ir pan. Už tokius nusizengimus kainų tvarkytojas jau nubaudė nemažą nesąžiningų prekybininkų didesnėmis baudmėmis.

Kainų tvarkymo įstaiga, policija ir toliau seka nesąžiningus prekybininkus ir žiūri ar jie tinkamai pildo Kainų tvarkytojo įsakymus; ar nekelia kainų, nesulaiko spekuliacijos sumetimais prekių pardavinėjimo. Kainų tvarkymo įstaiga apie prekybininkų minėtus nusizengimus informuoja ir patys pirkėjai. Nusizengę Kainų tvarkytojo įsakymams prekybininkai bus baudžiami visus griežtumu.

Tiesa, mes nebadaujame, mes pavalgę ir mums badas negresia, bet tas nereiškia, kad mes legendariškai neturime jau net kur produktų padėti. Žemės ūkio produktai — mums viskas ir mes juos kitiems parduodame, net nuo savęs atitraukdami.

Tiesa, mes norime, ir daug turėti ir gerai gyventi, bet tatau dar reikia sukurti, ir tai labai nelengvas mums darbas. **Kaunas.** — Švietimo ministerija nuo šių mokslo metų atidarys dar 130 naujų pradžios mokyklų kompleksų, o neužilgo skaičius pasiekis iki 150 kompleksų. Patvarkius pradžios mokyklų programą, pradėta steigti daug penktųjų ir šeštųjų skyrių mokyklų ir miesteliuose, taip pat bažnytkaimuose.

Laikraščiai rašo, kad Sovietų Sąjungos sostinėj eina derybos del sudarymo Balkanų valstybių sąjungos kartu su Turkija ir So-

Lietuvoj Didelis Įtempimas Del Kilusio Karo

Kaunas. — Prasidėjęs vokiečių karas su Lenkija, Lietuvoje sukėlė žmonėse didelį nerimą ir susirūpinimą. Per laikus Lietuva prisedavo nukentėti kiekvienam karui kilus Europoj. Lietuvos geografinė toki padėtis, kad tik didžiosioms valstybėms susikibus, tuojau Lietuva tą svetimųjų karą turėdavo pergyventi ir savo krašte. Todėl visai ne nuostabu, kad dabartiniam karui prasidėjus, žmonėse kilo didelis nerimas. Kauno ponai ir ponios pirmieji labiausiai susirūpino. Nekurios ponutės, kurios labai brangina savo lengvą gyvenimą bet skurdžią gyvybę, pirmutinės išsiskubino ieškoti saugių pasilėpimui vietų net tada, kol dar karas nebuvo pradėtas. Jos rūpestingai apžiūrėjo Kauno fortus ir kitus tvirtesnius mūro pastatus, kad karo atsitikime turėtų iš anksto pasiruošę kur pasislėpti. Bet Kauno fortai jų nesu- vilyjo, ten kalėjimas, kur anti- fašistiniai kaliniai praleidžia savo gyvenimo žydėjimo metus. Tokia vieta negalėjo patraukti Kauno ponučių. Jos bėgo nuo fortų atgal namo susirūpinę, pakavo savo papuošalus ir rengėsi bėgti į kaimus. Kitos rūpinosi išsikasti tvirtus rūsius.

Valstiečiai ir miesto biednuomenė raminosi tuo, kad Lietuva pasiskelbė būti neutrali ir tą jos neutralumą saugoti sutiko Vokietija ir Lenkija. Bet tuo patim kartu žmonėse buvo jaučiamas didelis pasiryžimas ginti savo nepriklausomybę, jei kuris nors jų kaimynas pasiryžtų į Lietuvą žygiuoti. Kiti bevilistiškai žiūrėjo į prasidėjusį karą ir numodami ranka pasakydavo: „Mums vis tiek, vokiečiai ar lietuviai valdo . . . vis vien dvi skūras neria nuo kupros tie ir tie . . .“ Dirbančioji liaudis su viltimi žiūri į Sovietų Sąjungą. Lietuvos žmonės visur vienbalsiai smerkia Anglijos vyriausybės žygius. Nei vienas neturi vilties susilaukti kokios nors pagalbos iš Anglijos. „Jei kas Lietuvą užstos, tai tik Sovietai,“ išgirsi atsakymą nuo kiekvieno šiek tiek plačiau protąjančio žmogaus. Restoranuose, suėjimuose visur plačiai kalba ir diskutuoja karo klausimą. Neapsieinama be pasakų ir gandų.

Autobuse vienas keleivis turi laikraštį. Skaito naujausias žinias, kurias perskaitęs, neiškenčia nepradėjęs dalintis įspūdžiais su nepažįstamais kaimynais; kalbasi kaip seni pažįstami.

Nors pats Kaunas nepasikeitęs, bet žmonių nuotaika pasikeitė. Ypač žmonės emė supirkinėti visokius produktus, nors jų ir netrūksta. Karui prasidėjus per vieną valandą viena „Maisto“ krautuvė pardavė kelias dešimtis dežių taukų. „Maistas“ taukų turi didelę atsargą, tai iš to viso tik krautuvė padarė gerą biznį. Tas pats ir su duona. Nors duonos trūkumo niekur neujačiama.

„Bet laikraščijų pareikalavimas tai dvigubai padidėjo. Visi žmonės perka ir skaito pranešimus.

Skaito net ir tie, kurie niekad laikraščio ir rankas nėra buvę paėmę. Dažnai pilietis priešė laikraščio pirkti klausia kiek jis kainuoja, o paskui dar pradeda derybės. Matomai, kad jis laikraštį perka gal pirmą sykį savo gyvenime.

Radioj priimtųjų aparatų labai pabrango. Žmonės stengiasi radijo įsigyti, norėdami greičiau sužinoti žinias, todėl prekybininkai naudoja progą ir kelia kainą. Kainų pakilimas jaučiamas ir ant kitų daiktų, bei produktų.

Automobilių ir taksijų judėjimas labai sumažėjo, nes gasolino tegali gauti tik 5 litrus į dieną, tuo tarpu, kada normaliai taksiai sunaudodavo po 20 ir daugiau litrų. Tokia padėtis stumia taksijų savininkus į kėblią padėtį. Tiek gasolino nepakanka jiems, kad užsidirbti sau gyvenimo išlaidos, o apmokėjimui paimtų ant išmokėsčio taksijų, nebepajėgia sudaryti reikiamų santaupų.

Pasienio gyventojai, suvalkiečiai ir džiukai mato ir girdi Vokietijos-Lenkijos karo veiksmus. Orlaivių veikimas, bombardavimai, aiškiai girdimi. Žmonės kalba girdėję, kaip buvo bombarduotas Gardinas ir Augustavas. Matę pašautus orlaivius krentančius žemėn.

Tai labai neramios dienos ypač pasienio gyventojams. Nei vienas nežino tikrai kas gali atsitikti rytoj, niekas negali būti tikras, kad nepaklys kuri nors paleista kulka.

Iš Kauno skleidžiamos ramnančios žinios, kad Lietuvai nėra pavojaus, nes ji laikosi neutraliai. Bet tuo pačiu laiku eina smarkus prisiruošimas apsiguogimui nuo galimų oro atakų, bei kitų netikėtumų.

Skaito net ir tie, kurie niekad laikraščio ir rankas nėra buvę paėmę. Dažnai pilietis priešė laikraščio pirkti klausia kiek jis kainuoja, o paskui dar pradeda derybės. Matomai, kad jis laikraštį perka gal pirmą sykį savo gyvenime.

Radioj priimtųjų aparatų labai pabrango. Žmonės stengiasi radijo įsigyti, norėdami greičiau sužinoti žinias, todėl prekybininkai naudoja progą ir kelia kainą. Kainų pakilimas jaučiamas ir ant kitų daiktų, bei produktų.

Automobilių ir taksijų judėjimas labai sumažėjo, nes gasolino tegali gauti tik 5 litrus į dieną, tuo tarpu, kada normaliai taksiai sunaudodavo po 20 ir daugiau litrų. Tokia padėtis stumia taksijų savininkus į kėblią padėtį. Tiek gasolino nepakanka jiems, kad užsidirbti sau gyvenimo išlaidos, o apmokėjimui paimtų ant išmokėsčio taksijų, nebepajėgia sudaryti reikiamų santaupų.

Pasienio gyventojai, suvalkiečiai ir džiukai mato ir girdi Vokietijos-Lenkijos karo veiksmus. Orlaivių veikimas, bombardavimai, aiškiai girdimi. Žmonės kalba girdėję, kaip buvo bombarduotas Gardinas ir Augustavas. Matę pašautus orlaivius krentančius žemėn.

Tai labai neramios dienos ypač pasienio gyventojams. Nei vienas nežino tikrai kas gali atsitikti rytoj, niekas negali būti tikras, kad nepaklys kuri nors paleista kulka.

Iš Kauno skleidžiamos ramnančios žinios, kad Lietuvai nėra pavojaus, nes ji laikosi neutraliai. Bet tuo pačiu laiku eina smarkus prisiruošimas apsiguogimui nuo galimų oro atakų, bei kitų netikėtumų.

Kiškio Nuotykių Vaziuojant Dviračiu Aplink Lietuvą

Daug nusikalstamo pobūdžio špūsų savo laiku yra pridarę Adomas Cereška, inteligentiškas (uždarydamas policininką į dabolklę, o patį pabėgdamas) padarė Gobis, bet anuođviem „atostogaujant“ šią vasarą savotiškai atsizymėjo ir Bronius Kiškis (Tiškus — Tiškevičius).

Kiškio gyvenimo lūžimas yra tiesiog nesurpantamas. Jis gerų, turtingų tėvų vaikas. Jo tėvas prieš karą buvęs magikas, o dabartiniai Kauno magikai esą jo mokiniai.

Tėvas vaikams paliko namus. Bronius Kiškis baigęs kelias klases gimnazijos, buvo vienos žinomos sporto organizacijos nariu, draugavo su inteligentų tėvų vaikais, turėjo gerą vardą.

„Bet šiame net iš šio, nei iš to Kiškis pasiskolino iš savo draugo knygų ir jas pardavė antikvaro knygynui. Po to pasiskolino iš kito draugo dviratį ir išvyko aplink Lietuvą.

Nuvykęs į Kybartų apylinkę Kiškis susipažinęs su savo mergina ir pradėjo su ja romaną. Kalbėjo apie meilę, apie vedybas, kol pagriebė iš jos auksinį laikroduką, kelias dešimtis litų, dar šį-tą ir dingo.

Marijampolėje Kiškis apsistojo pas savo pažįstamą ir tam išėjęs iš namų, pavogė uniforminius drabužius apie 1 tūkt. litų vertės.



Carl Choiser, laikraščio leidėjas ir Benton, Ill., attorney, kurį nušovė Dr. George W. Gore. Choiseris buvo legaliu Dr. Gore sūnaus atstovu. Gore sūnas laukia teismo už nužudymą pamotės. Dabar tėvas ir sūnas sėdi kalėjime, gretimuose karceriuose, abu kaltinami žmogžudystėje.

visuomet geras. Su to miestelio inteligentais Kiškis pradėjo proferansą lošti, ėjo meškerioti, net šernų medžioti buvo sutitarę, bet kadangi toje apylinkėje šernų nė vieno nėra, tai ši medžioklė buvus atidėta.

Vieną dieną Kiškis, prisitaikęs, iš klebono kišenės ištraukė kelias dešimtis litų ir įsidėjo į savo kišenę. Kitą dieną su to miestelio inteligentais Kiškis gėrė alų. Begeriant jis sumanė kažkur eiti, neva daugiau alaus atnešti. Ta proga jis užbėgė į mokytojo butą ir jo žmonai sako, atėjęs popieriaus laišku pasiskolinti, girdi, sakę, kad popierius yra stalčiuje.

Mokytojo žmona leido Kiškiui „popieriaus“ pasimti. Kiškis pasiėmė mokytojo pistoletą ir kiek radęs pinigų. Po to Kiškis tą miestelį apeido ir sugrįžo į Kauną.

Kaune Kiškis susipažino su viena jauna gražia medicinos studente. Buvo daug kalbėta apie meilę, apie šviesią ateitį. Studentė į Kiškį karštai įsimyjėjo, o jis karštos meilės metu ją apvoginėjo: paėmęs ir nuėnęs parduoti jos drabužius, jos patalinę ir kt. daiktus. Paskui pradėjo dingti ir merginos tėvų daiktai.

Kiškis toks buvo aktingas, kad per trumpą laiką jis spėjo padaryti per 40 įvairių vagysčių ir suktybių.

Kriminalinės policijos jis jau buvo paieškomas ir kai tik iš pakaunės miestelio atvyko Kaunas, tuojau čia buvo suimtas ir pradėtas kviesti.

Kadangi Kiškis nesudarė gaudos, jo vagystės nedidelės, daugiausia sukčiavimas, tai jo byla atiduota spręsti apylinkės teismui.

Apylinkės teismas Kiškį pripažino kaltu ir nubaudė šešiais mėnesiais paprasto kalėjimo.

Kiškis neišspręstų bylų dar turi ir kituose teismuose.

Kelių Statyba Sovietuose

Sovietų Sąjunga pagerinimui savo susisiekimo priemonių, daug darbo ir energijos įveda statymui naujų kelių. Nežiūrint visų prarastų kanalų, naujų gežkelio linijų, per pastaruosius 10 metų Sovietų Sąjungoje pastatyta 430 tūkstančių kilometrų naujų kelių. Bet tai dar ne galas. Per trejų metų numatyta kelių statymą ir senųjų taisymą, platinimą ir ilginimą, dar labiau praplėsti ir tam reikalui paskirta 13 milijardų rublių. Dabar Sovietuose nebėra tokio vargo su keliais, koks buvo tuoj po revoliucijos, nes caristinėj Rusijoje iš viso kelių buvo vos tik 5,000 kilometrų. Prisiminus, kad tik per pastaruosius dešimt metų pastatyta 430 tūkstančių kilometrų naujų kelių, galima įsivaizdinti kaip pagerėjo visuokiams reikalams susisiekimas.



viety Sąjunga, kad apsaugoti savo neutralumą. Zemapis parodo sudarymo Balkanų valstybių sąjungos kartu su Turkija ir So-

Kas Naujo Pasaulyje

Trumpa Pasaulinių Įvykių Apžvalga

Sovietų Sąjunga ir Estija Sudarė Savitarpinės Pagalbos Sutartį

Dideli laikraščiai antgalviai apie Sovietų Sąjungos grumojimus Estijai, kaip dabar pasirodo, neturėjo jokio pagrindo. Sovietų Sąjunga ir Estija sudarė tokią sutartį, kuri aiškiai parodo, kad Sovietų Sąjunga pasisako ne tik Estijos nepriklausomybę gerbti, bet dar ginti. Štai tos sutarties tekstas:

Straipsnis 1. Abi pasirašiusios pusės sutinka teikti viena kitai visokią pagalbą, įskaitant ir militarinę, atsitikime tiesioginės agresijos ar pavojaus agresijos, išskylančios iš kurios nors didelės Europos jėgos pusės prieš pasirašiusiųjų rubežius Babaltijos jūroj ar ant sausumos skersai Latvijos respublikos teritoriją, kaip ir prieš bazes nurodytas trečiam straipsny.

Straipsnis 2. Sovietų Sąjunga apsiima teikti Estijos armijai pagalbą ginklais ir kitais kariškais įrankiais prielaimomis sąlygomis.

Straipsnis 3. Estijos respublika užtikrina Sovietų Sąjungai teises turėti laivyno bazes ir keletą aerodromų del aviacijos rendavimo sąlygomis ir prieinama kaina ant Estijos salų vardu Saare Maa (Oesel) ir Hiiuma (Dagoe) ir Paldiski mieste (Baltiskii, uoste). Vietos del bazių ir aerodromų bus paskirtos ir sienos nustatytos pagal bendrą susitarimą. Del laivyno bazių ir aerodromų apsaugos Sovietų Sąjunga turi teisę savo išlaidomis bazėms ir aerodromams nusikurtose vietose laikyti oro ir žemiškes ginkluotas jėgas iki griežtai nustatyto skaičiaus, numatyto pagal specialų susitarimą.

Straipsnis 4. Abi pasirašiusios šalys sutinka nedaryti jokių susivienijimų ar dalyvauti kokiose nors koalicijose, atsuktose tiesiai prieš vieną kuria nors pasirašiusią šalį.

Straips. 5. Šio pakto realizavimas neturi kenkti suverenem pasirašiusiųjų teisėm, ypatin-

gai jų ekonominem sistemom ir valstybinem organizacijom. Bazėms ir aerodromams nusikurtos vietos (numatytos 3 straipsny) palieka Estijos respublikos teritorijomis.

Straipsnis 6. Šis paktas įeina galion apskaitus ratifikacijos instrumentais. Šių instrumentų apskaitimas įvyks Taline laike šešių dienų po šio pakto pasirašymo. Paktas galios per dešimtį metų, o jeigu kuri nors iš pasirašiusiųjų neraras reikalo šita paktą nutraukti už metų prieš išsibalgima, paktas automatiškai liks geru ant sekančių penkių metų.

Šis paktas aiškiai numaskuoja visus melus apie Sovietų užsimojimus pasigrobt Estija. Yra kaip tik priešingai. Sovietai duoda garantiją Estijai, ir ne tokią garantiją, kokią Lenkija gavo.

Sovietai ir Vokiečiai Galutinai Nustatė Demarkacijos Liniją

Sulyg pirmesnių laikraščių pranešimų, demarkacijos linija turėjo eiti palei Pisa, Neries, Vistulos ir San upes, bet paskutinem dienom įvykęs pasitarimas Maskvoj tarp nazių ministerio Ribentropo ir Sovietų užsienio reikalų komisaro Molotovo galutinai demarkacijos liniją nustatė visai kitoj vietoj.

Sulyg laikraščiuose pasirodžiusių pranešimų, Sovietai pasilieka tik grynai ukrainiškas ir baltarusiškas teritorijas. Trys penktadaliai buvusios Lenkijos teritorijos palieka po vokiečių okupacija.

Šiame pasitarime nieko naujo nenuarta. Visi spėjiojimai, kad bus sudaryta militarinė sutartis, nuėjo ant vėjo.

Tiesa, laikraščiai rašo, kad nusitarta apsimainyti prekėmis — Sovietai duosią naziams žalias medžiagos, o naziai mašinų. Bet prekybos sutartis buvo pasirašyta daug anksčiau, todėl šiame susitarime nieko naujo.

Ką Atsakė Sovietų Ambasadorius Maiskis

Del pastarųjų Sovietų Sąjun-

gos veiksmų atvaudojant Ukrainą, Anglijos vyriausybė užklausė Sovietų Sąjungos, koks yra jos nusistatymas linkui karo ir ką linkusi daryti. Į užklausimą Maiskis, Sovietų ambasadorius, įgaliotas vyriausybės, pareiškė Lordui Halifaksui, Anglijos užsienio reikalų ministeriui, kad Sovietų Sąjunga ir dabartinį Francijos-Anglijos karą su Vokietija atsineš griežtu neutralumu taip ilgai, kaip ilgai Anglija ir Francija susilaikys nuo karinių veiksmų Balkanuose ir Juodųjų jūrų zonoje.

Maiskis taipgi pareiškė, kad Sovietų Sąjunga nenuels kooperacijon Vokietijai tiek toli, kiek Vokietiai trokšta.

Kas del Anglijos pasiūlymo sudaryti su Sovietais karinę prekyminę sutartį, Maiskis pareiškė, kad Sovietai pasiūlymą priima ir yra pasiruošę tokią sutartį su Anglija padaryti. Bet kartu jis priminė, kad tokios sutarties sudarymui Anglija pasiūstų į Maskvą pilnai kompetingus asmenis, kurie būtų įgalioti sutartį spręsti ir turėtų galios priėti išvadų.

Del tokio Sovietų Sąjungos atsakymo, Anglijos diplomatiniai sluogsniai sprendžia, kad Vokietijai nesiseka iš Sovietų gauti tokios paramos, kokios jie nori ir kalba apie pradėjimą pasitarimų karinės prekybos sutarties darymo reikalu. Dar nėra žinoma, kuriam asmeniui vadovaujant bus pasiūsta misija, bet yra minimas Prekybos Departamento prezidentas Oliver Stanley ir kiti aukštesnes vietas užimant Anglijos kabinete.

Iš to Maiskio pareiškimo matosi, kad gandai leidžiami apie Sovietus yra grynas prasimanymas, leidžiamas propagandos tikslais. Todėl kiekvienas turi vaduotis savo šaltu protu ir faktais, o ne tuščiomis nekurių srovių leidžiamomis kalbomis.

— Kodel tu manęs neklausai, — barė ponas naujai pastojusią tarnaitę. — Aš tau juk sakiau, kad tu nesakytum savo poniai kada aš parėjau namo.

— Aš jai nesakiau, — priešinosi tarnaitė. — Ji klausė manęs kada tamsta parėjai, bet aš jai atsakiau, kad aš buvau labai labai virtuvėje užsiėmus gamindama pusrytį ir neturėjau laiko kada pasižiūrėti į laikrodį.

Priešais ateina moteris. Vienplaukė, ploščius rankose, nors rudens vakaras gan šiltas. Jos rausvai mėlyna suknelė suvelta, išsipešusi. Ejo netvirtais žingsniais, rankomis, lyg pagaliais, mosikuodama. Veidas perbalęs ir vietomis mėlynai raudonas. Juodi galvos plaukai suvelti ir pluoštais nudrībė ant akių, pro kuriuos žybciojo neblaiivos akys. Iš visko matėsi, kad ji girta.

Gal būt dar pirmą kartą ji paslydo nuo gyvenimo kelio... Jos tvirtos krūtys liūdijo jaunystę, gi ašara akyse kalbėjo apie paslaptinę jos širdies skausmą. Kas žino, gal būt tas kelias jai yra kasdienine duona ir druska? ... Šalta ir žiauru.

Nuošaliai jos sustoję vyriškis. Pažvelgė į mergaitę, apsidairė aplinkui ir nusekė paskui... "Gyvūlys," galvojau sau. Bet ir čia kontradikcija, gyvūlys turi savo tvarką. "Ne, ne gyvūlys, bet žmogus"... — pagaliau priėjau išvados.

Minia tyliai plaukia gatve. Virš miesto apsiniaukusi naktis, tik ant Mount Royal kalno aukštai iškeltas šviečia kryžius...

Spūstis žmonių prie "Grill" durų. Kaž kokio smalsumo pagautas užsakau vidun ir aš. Dar niekad kabaretuose nebuvau buvęs. Įdomu, kaip ten žmonės "gyvena". Silpnai apšviesta salė pilna

Tamsi Naktuzė Montreale

(Laisvas Raportazas)

Sutemo tamsi naktuzėle Montreale padangėse. Miesto gatvės sužibo elektros lempomis. Margos iškabos, vitrinose, šviesūs krautuvijų langai pilnai apšviečia didžiausias gatves ir neleidžia įsivaizduoti, kad tai "tamsioji naktuzė."

Seštadienio vakarą ištraukiu ir aš į šviesųjį nakties miesto centrą. Įsimašau minioje ir kartu su ja užtvenkiu šaligatvius. Minia marga. Įvairiaspalvės drapanos, moteriškos skrybelaitės, kiekvieną skirtingai puošia. Pudros ir įvairus parfumų kvapas, maišosi su gazolinio dūmais, kuriuos debesimis paleidžia pravažiuojantieji automobiliai. Ir tie visi žmonės, automobiliai, kažkaip susilieja į monotonišką ritmą ir lyg banga juda gatvėje. Vieni iš jų susirūpinusiais veidais skuba, kiti abejingai zeldais iš vienos gatvės kampo į kitą, žiopso į apšviestas vitrinas ir nieku nesirūpina.

Štai staiga sukliko moteriškas balsas. Pro automobilių pralindo liekna moteriška figūra ir dingo kitoj pus gatvės. Spėjau pamatyti tik jos batukus su kiaurais kojinių kulnais.

Staugdamas pro šalį nusiskubino policijos automobilius: gatvėj girti savo "sąskaitas" pradėjo vesti. Tas automobilias kaukimas atkreipė minios dėmesį. Ji stabtelėjo, bet akimirksnyj vėl viskas liko užmiršta, vėl banga judėjo gatve.

Apie vieną restoraną slankioja valkata. Jo viena koja apauta kaliošis, kita kažkuo, lyg ir į batą panašiu apavu. Slankioja ir dairosi beprasmiškai aplink. Žiūri į langą ir matydamas garuojantį maistą, ryja seilę. Ką jis galvoja? — Veikiausiai kaip iš kur gauti centą — kitą maistui arba alaus stiklui. Žmonės pasiekę gyvenimo padūgnes, retai ką kitą galvoja. Žiaurios gyvenimo santvarkos nublokšti į padūgnes, be vilties išvysti šviesesnė dieną, jie tyliai neša užkrautą jiems ant pečių paniaką ir pažeminimą. Gal būt jis stengėsi įsivertinti į gyvenimo vairą, sukurti šviesų šeimyninį židinį, bet žiauri aplinkuma išmušė jam iš rankų gyvenimo ratą, nustumė į padūgnes ir nusiramino ieškoti išmokino alkoholyje. Dabar jis tik žmogaus šešelis. Bet į tai jis nekreipia domės, juk jis ne vienas. Yra tokių daug.

Priešais ateina moteris. Vienplaukė, ploščius rankose, nors rudens vakaras gan šiltas. Jos rausvai mėlyna suknelė suvelta, išsipešusi. Ejo netvirtais žingsniais, rankomis, lyg pagaliais, mosikuodama. Veidas perbalęs ir vietomis mėlynai raudonas. Juodi galvos plaukai suvelti ir pluoštais nudrībė ant akių, pro kuriuos žybciojo neblaiivos akys. Iš visko matėsi, kad ji girta.

Gal būt dar pirmą kartą ji paslydo nuo gyvenimo kelio... Jos tvirtos krūtys liūdijo jaunystę, gi ašara akyse kalbėjo apie paslaptinę jos širdies skausmą. Kas žino, gal būt tas kelias jai yra kasdienine duona ir druska? ... Šalta ir žiauru.

Nuošaliai jos sustoję vyriškis. Pažvelgė į mergaitę, apsidairė aplinkui ir nusekė paskui... "Gyvūlys," galvojau sau. Bet ir čia kontradikcija, gyvūlys turi savo tvarką. "Ne, ne gyvūlys, bet žmogus"... — pagaliau priėjau išvados.

Minia tyliai plaukia gatve. Virš miesto apsiniaukusi naktis, tik ant Mount Royal kalno aukštai iškeltas šviečia kryžius...

Spūstis žmonių prie "Grill" durų. Kaž kokio smalsumo pagautas užsakau vidun ir aš. Dar niekad kabaretuose nebuvau buvęs. Įdomu, kaip ten žmonės "gyvena". Silpnai apšviesta salė pilna

stalių. Juos apsedę seni ir jauni geria, rūko, šnekasi. Elgiai laisvai, juokiasi laisvai, laisvai ir savo jausmus vieni kitiems reiškia. Čia nėra bedarbės, čia nėra tik ką prasidėjusio Europoj karo. "Džiazo" orkestras spieglia pritinkančią šiai kompanijai ir viešpataujančiam chaosui muzikos melodiją. Tvanku ir sunku.

Lengviau atsikviečiau gatvėje, vėl susijungęs su minia. "Ei, laikykit vagi!" — šaukia prie krautuvės durų stovėdama moteriškė. Greitai apstojusiems prie jos žmonėms, ji aiškina, kad nežinomas asmuo ištraukė jai iš rankų piniginę. Visi dairosi aplinkui, bet vagies nebėra. "Greitas." Aplinkinės moterys, kurios girdėjo triukšmą, tvirčiau suspaudė savo pinigines, gi vyrai čiuptelėjo savo kelnų kišenius — pasitikrino ar jie dar nėra avogti.

Prie didelio viešbučio durų, akilas senis griežia smuiku. Nesuderintos stygos spiegdamos pamėgdžioja valso akordus. Seniui priėla rankų pirštai. Prikiša prie burnos ir pučia. Paskui vėl įreminia smuiką į petį, pakreipia savo galvą ir brauko smiečių per stygas. Melodija persikeitė į maršą, bet žmonės vis vien nekreipia dėmesio, eina pro šalį. Jo blėkiniame puoduke, kuris pakabintas ant smuikos galo, guli įmestas didelis varinis pinigas. Tuo tarpu iš viešbučio išėjo dailiai apsirėdęs, viskuo pasitenkinusio veido išraiška, nedidelio ūgio, bet plataus sudėjimo ponas. Išėjo, pažvelgė į elgetą ir kiek susiraukęs vėl sugrįžo. Netrukus elgeta turėjo kraustytis toliau. Ar kaltas tas ponas, kad jį nuvarė, nežinau. Bet viena aišku, elgeta neturėjo nuosavybės ir teisės, jis buvo beturtis.

Gatvėje moteris pardavinėjo rytinę laikraščio laidą... Per radijo pranešinėjo paskutines naujienas. Merginos kalbėjosi apie sukneles, žiūrėdamos languose išstatytus pavyzdžius. Kaž kas garsiai juokėsi, o bokšte laikrodis mušė vienuolika ir pusę... Juoda sutona apsilvilkęs kunigas laukia gatvėkario. Priena prie kampo stoviničia luošio ir įmetą jam į kepurę penktuką...

Ir aš apsisukau atgal, namų link. Gatvės retėja, tik kabaretuose girdisi didesnis triukšmas. Restoranai pilni žmonių, apie juos vikriai sukinėjasi patarnautojos.

Tarpgatviuose, tamsesnėse vietose daugėja moteriškų figūrų. Jos maloniai šypsosi kiekvienam vyriškiui, lyg senam savo draugui. Merkia akį, bei rankos judesiu kviečia į savę...

Miestas gražiai illumniuotas ir šviesus... Krautuvijų langai blizga, bet žiaurus gyvenimas lyg toji nakties tamsa, gula žmogui ant pečių ir slėgia jį. Slėgia visu moralės ir žmoniškumo jausmų supuvimo sunkumu. O vis tik ta tvarka vadinama civilizacija. Per pamokslus išgarbinta, kapitalistinės tvarkos civilizacija!

Aš jausdamas krūtinėj slėgimą, paskubinau žingsni.

J. Klevas.

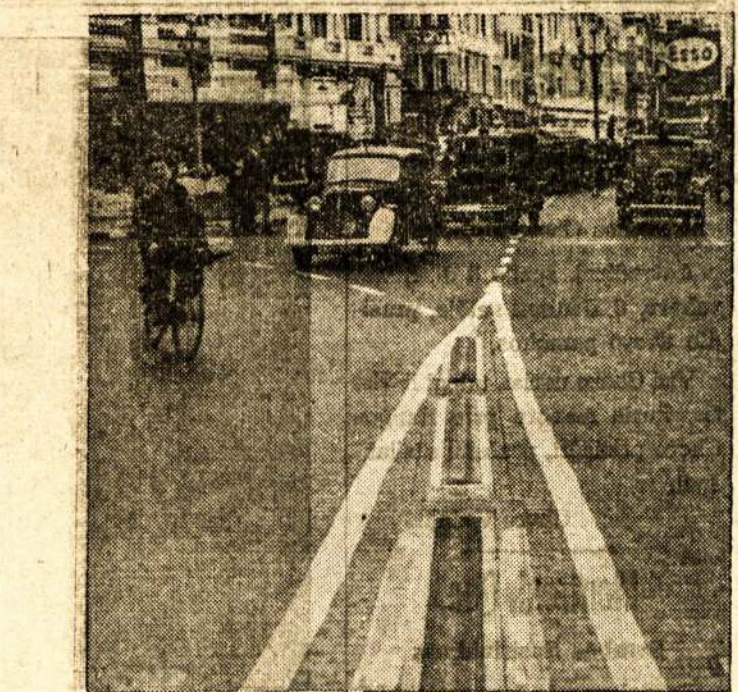
ŠYP'SENOS

Apširiko

Saulei šviečiant, pajūryje ant smėlio gulėjo pilvotas ponas ir ramiai sau snaudė. Tuo tarpu apie jį sukinėjosi vaikutis ir sėdamas saujomis smėlį pylė tam miegančiumi ponui į ausį. Tą pajutęs ponas tuojau pakilo ir pradėjo vaiką barti.

— Na, kas čia per dalykas. Pilti smėlį į ausį!

— Atsiprašau, ponas, aš maniau, kad tamsta miegi... — nustebejęs pareiškė vaikas.



Oro pavojus dideliems miestams. Kad palengvinti trafikui, sudaro daug sunkumų. Pavyzdžiui, nakties metu be šviesų įvyksta daug nelaimingų atsitikimų. Kad palengvinti trafikui, Londono gatvės turi baltas juosdžiū, nakties metu be šviesų įvyksta daug nelaimingų atsitikimų.

Į Miškų Darbininkus

KAPUSKASING, Ont.—Kiek mums visiems yra žinoma, žiemų Ontarijoj miškų industrijoj jau esam turėję dviejų rūšių uni-
jas. Pirmoji buvo suorganizuota 1933 metais rudenį, kuri vadovavo miškų darbininkų streiku ir jį laimėjo 98 nuošimčiais. Tas streiko laimėjimas davė darbininkams daug gero. Dirbantiems mėnesiniai buvo sutrumpintos darbo valandos, šmūtų kirtėjams pakeltas užmokeskis.

Daugumas darbininkų atsime-
na ir turi gerą vaizdą, kaip kemp-
jų formantai buvo suvaldyti nuo
skirstymo ir rūšiavimo darbinin-
kų, bei ėmimo kyšių už geres-
nius miškų stripus nuo šmūtų
darbininkų. Kempjų formantas
tas labai nepatiko, kad nebegali
taip lengvai išnaudoti darbinin-
kus, pradėjo ieškoti išeities, kad
kaip nors suardyti darbininkų
vienybę. Jiems pasisekė surasti
keletą pardsivadėlių, kurie pasiži-
dėjo būti ištikimi ponams už pa-
siūlytas formantų vietas su geres-
niu atlyginimu. Kaip S.F.P.P.
Co., taip ir Abitibi Co. Kempjų
formantai pradėjo provokuoti su-
sikirtimus, kas jiems greitai ir
pasisekė atsiekti, nes darbinin-
kai neapsižiūrėjo. 1934 metais
vasarą vėl buvo išsauktas strei-
kas prieš kempjų formantų elgesį,
ko bosai ir laukė, nes jau buvo
gerai prisirengę, turėjo pardsi-
vadėlių agitatorių, kuriems pasise-
kė suskaldyti darbininkų vieny-
bę ir privedė prie pralaimėjimo.
Kempjų formantai tuo pasinaudo-
dami paleido darban visą savo
mašiną, kuri susidėjo iš išdavi-
kų, organizavimui kompanijos
unių, kad tai unių esant liktų
užkirstas kelias darbininkų uni-
jai. Tas jiems ir pasisekė pada-
ryti. Toji naujoji ponų uni-
ja, jiems tarnavo virš dviejų metų,
varžant darbininkų teises ir už
tai dar darbininkai turėjo mokė-
ti po 50 cent. į mėnesį, kuriuos
pinigus jie naudojo pasisamydy-
mui policijos prieš tuos darbinin-
kus, kurie nors žodžiu pasitarė
prieš formantus, išmetimui iš jų
kempijų ir t.t. Tos uniijos sekre-
torius taipgi ėmė sau riebią algą
ir už trumpą laiko tuojau nusip-
rko sau namus su visais pato-
gumais, užsidėjo restoraną ir
krovė turtus iš tų pačių miško
darbininkų. Ant tos uniijos vir-
šininkų nebuvo jokios kontrolės.

Miškų darbininkai pamatė sa-
vo apgavimą ir pradėjo bruzdėti
prieš tokią uniijos tvarką. Pra-
dėjo organizuotis ir nebemokėti

Praplėtė Biznį
Vienas elgeta stovėdamas dvi
kampo gatvės laikė atkišęs dvi
kepures. Praeivis ėmė į vieną
pinigą ir susijdomavo paklausti
kodel jis dvi kepures laiko atki-
šęs. Į tai elgeta jam atsakė:

— Paskutiniu laiku biznis pa-
gerėjo ir todėl aš praplėtimui sa-
vo biznio atidariau naują skyrij.

mokesčių savo neprieteliams, nes
ponų uni-ja, tarnavo ponams. Bo-
sai pamatė, kad darbininkai nau-
jai gali susiorganizuoti ir uniijos
veikimą pakreipti darbininkų
naudai, tuojau uni-ja visai likvi-
davo. Tas privedė darbininkus iš
naujo pradėti pasitarimus ir or-
ganizuoti uni-ja, kurią surištą su
Amerikos Darbo Federacija, ku-
rios uniijos vadovybė yra daugė-
lio industrijų darbininkų suorga-
nizuota. A.D.F. turi virš 7 mil-
jonų narių, kurie vieni kitiems
padeda streiko atsitikime. Uni-
jos vadovybė yra gana gero nu-
sistatymo ir dąboja, kad berei-
kalingai nebūtų pradėdami strei-
kai, bet reikalui esant veda strei-
kan ir užlaiko uniijos narius du-
dant pragyvenimą, nežiūrint
kaip ilgai streikas tęstųsi. Todėl
streiko laimėjimas visados užtik-
rintas. Į tokią uni-ja ir buvo pra-
dėtas 1938 metais organizavimas
miškų darbininkų, nes jų sąlygos
buvo nepakeliamos. Blogas maist-
tas, vandens gėrimui stoka, ma-
žas uždarbis ir kiti reikalai pri-
vedė darbininkus organizuotis į
tvirtesnę ir galingesnę uni-ja. At-
sikreipus informacijų į medžių
išdirbystės uniijos centrą, tuojau
buvo gautos informacijos ir tuo
pat laiku tuojau liko suorgani-
zuotas uniijos komitetas iš 5 dar-
bininkų, kurie ir pradėjo eiti sa-
vo pareigas.

1939 metais jau turėjom šim-
tą narių ir gavom iš centro žar-
terį ir kitas reikalingas knygas
del atidarymo raštinės ir vedimo
darbo atvirai. Kiek vėliau, 25 d.
balandžio, turėjom narių susirin-
kimą, kuriame buvo išrinkta
valdyba iš 7 darbininkų visiems
metams. Išdirbti planai tolimes-
niam darbininkų organizavimui,
nustatyta nario mokesčių rūšys,
kiek narys turi mokėti ir koldems
tikslams kiek pinigų turi būti
naudojama, o atliekami, kad bū-
tų naudingi.

Uniijos veikimas iki šiol eina
tų taupomi streikams ir kitiems
naudingiems tikslams.
gana gerai. Jau yra virš 300 na-
rių stovinių L & S. W. U. 2651
lokale.

Tad, broliai ir dalyviai, miškų
darbininkai, jeigu norite page-
rinti kempjų gyvenimo sąlygas,
gauti didesnį atlyginimą už savo
darbą, tai privalot visi stoti į šią
galingą darbininkų uni-ja, kuri
yra taipgi legalizuota Kanados
federalės valdžios, o garbingas
mūsų karalius Jurgis VI padėjo
savo parašą, po tuo įstatymu,
kuris draudžia kompanijoms
persekioti darbininkus už orga-
nizavimąsi į uni-ja, del pagerini-
mo savo gyvenimo.
Tad broliai ir dalyviai, miškų
darbininkai, visos šiaurinės On-
tarijos nuo Cochrono iki Heart,
kur nedirbtumėt, pas kompani-
jas ar kontraktorius ar kur ki-
tur, visi stokite į mūsų lokalę,
kuris atstovauja tą visą apylin-
kę.

(Nukelta ant 6 pusl.)



Kam karas, o merginoms mados, užsimauti, kokios skrybelaitės be galų, kad pirštai (gražiai nu-
Jos susirūpinę, kokiais čevery- geriau tinka ir panašiai. Neku-
kais apsiauti, kokias pirštinaites rios pradeda nešioti pančiakas

Pranešimai

Toronto, Ont.

Pirmos Choro Pamokos

Antradienį, spalio 3 d., 8 val. vakare, 6 Denison salėje, prasidės Croro pamokos.

Visi Choro nariai, taipgi ir visi tie, kurie manote prie Bangos Choro prisidėti, prašomi atsilankyti.

Choro Vedėjas

Montreal, Que.

Svarbus Susirinkimas

Pranešame, kad mėnesinis LL D 137 kuopos narių susirinkimas įvyks ateinantį penktadienį, spalio 6 d., 8 val. vak., 01234 Charlevoix St.

Šiame susirinkime įvyks LLD Centro rinkimai, taipgi nominacijos į LLD Kanados Veikiantį Komitetą. Be rinkimų turėsime eilę organizacinių reikalų aptarti, taipgi turėsime kalbėti, kuris apibūdins šiandieninę pasaulinę situaciją.

Nariai visi pasistenkite dalyvauti. Kurie dar neužsimokėjote duokles, pasistenkite tai atlikti.

Kuopos Valdyba

Iš Administracijos

Drg. Mark C., iš Albert Canyon, B. C., atsinaujindamas prenumeratą taipgi paauskavo dolerį Liaudies Balso fondui. Be to draugas nepamiršo ir lietuvių Ispanijos veteranų, kurie randa si Francijos stovyklose ir jiems paauskavo dolerį.

Draugė Adomelienė O., iš Chicago, Ill., neseniai nelaimėję žuvusio Prano Adomelio žmona, atsinaujindama prenumeratą paauskavo Liaudies Balsui \$6.50.

Draugams ir draugei aciu už suteiktas aukas.

Draugai skaitytojai, kurie gavote paraginimo atvirutes, ar ne laikas atsinaujinti?

Miškų Darbininkus

(Atkelta nuo 5 pusl.)

Tik susivieniję darbininkai į galingą uniiją, be tautinių, religinių ir politinių skirtumų, visi kaip vienas, galės išsikovoti sau geresnį atlyginimą, tuo labiau reikalinga šiuo laiku, kada visi produktai pabrango, o mūsų uždarbis atitinkamai nėra pakeltas.

Mes, unijos 2651 lokalo komitetas, kviečiame visus žiemų Ontarijos miškų industrijoje dirbančius darbininkus, stoti dabar unijon ir ją išauginti į galingą ir darbininkų reikalus ginančią uniiją, tvirtai kempio komitetus, ir reikalauti sąlygų pagerinimo.

Lokalo Komitetas
Box 106
Kapusking, Ont.



Jean Bolion, vyriausia liūdytoja prieš Charles Jefferson, apkalintą Ruth Dunn nužudyme ir nuteistą mirtimi West Palm Beach, Florida. Jeffersonas buvo dvi merginas kidnapinęs, iš kurių vieną (Dunn) nužudė.

Varšavos Istorija

Šis Lenkijos karo pralaimėjimas prieš Vokietiją jau nebe pirmas. Lenkija savo istorijoj Varšavos netenka ketvirtu sykiu.

Pirmas Lenkijos padalinimas įvyko 1772 metais. Tuo laiku Lenkija buvo padalinta į tris dalis: Rusija paėmė šiaurę; Austrija pietvakarius—Galiciją; ir Prūsija šiaurvakarius, įskaitant ir Dancigą.

Antras Lenkijos padalinimas buvo 1793 metais. Tais metais įvyko naujas Lenkijos perdalinimas. Prūsija paėmė vakarinę dalį, Sileziją ir jos rubežius buvo netoli Varšavos; Rusija paėmė visą rytinę dalį siekiant Hungarijos rubežių pietuose. Tuo laiku Lenkija liko vieno trečdaliao dabartinio dydžio.

Trečias perdalinimas įvyko 1795 metais. Rusija paėmė visą vakarinę dalį iki Klaipėdos šiaurėje. Tuo laiku ir Lietuvą, nes Lietuva buvo prijungta prie Lenkijos. Austrija paėmė Mažąją Lenkiją pietvakariuose, o Prūsija paėmė viską kas buvo likę, visą šiaurvakarinę dalį nuo Bug is Vislos upių. Lenkija visa liko padalinta.

1919 metais Lenkija atstatė savo šalį ir pradėjo grobti apylinkines kolonijas. 1920 metais ji atėmė nuo Sovietų vakarinę Ukrainą, Baltarusiją. Tais pačiais metais atėmė nuo Lietuvos Vilnių su 10,000 ketvirtainių mylių plotu ir kėsinosi užimti visą Lietuvą. Bet liko sumušta ties Giedraičiais ir Širvintais. Vienok kitas užgrobtus kraštus pajėgė išlaikyti savo globoje iki paskutiniųjų dienų, jų tarpe ir Lietuvos sostinę Vilnių.

1938 metais Lenkija išplėšė nuo Čekoslovakijos Teschen apylinkę su 405 ketvirtainėmis myliomis.

Dabar, 1939 metais, Vokietija užėmė visą Lenkiją. Gi Sovietai išliuosavo vakarinę Ukrainą, Baltgudiją ir Vilniaus kraštą.

Kariškų Terminų Paaiškinimas

KARIUOMENE

Batalionas. Batalioną sudaro pėstininkų kuopos iš viso su 1,000 kareivių, kurie yra perskirti į keturias dalis. Paprastai batalioną komanduoja pulkininkas leitenantas arba majoras, o dalis vadovauja kapitonai.

Brigada. Pėstininkų brigadą sudaro keturi batalionai su visomis maisto tiekimo ir medikaliais skyriais. Brigadai komanduoja majoras-generolas, brigadierius arba pulkininkas.

Divizija. Diviziją sudaro trys pėstininkų brigados, keturios artilerijos brigados, techniškos jėgos, mechanikai, maisto ir medicinos vienutės. Diviziją sudaro apie 12,000 žmonių.

Artilerijos brigada. Artilerijos brigadą, paprastai, sudaro trys baterijos, kiekviena baterija susideda iš šešių ar daugiau lauko kanuolių.

Techniškos jėgos. Jas sudaro 50 ar daugiau lengvųjų ir sunkiųjų tankų, jeigu ji yra pėstininkų divizijos dalis. Karo atsitikime organizuojamos specialės techniškos jėgos dalys ir jas sudaro tankai, mechanizuotos artilerijos dalys, kulkosvaidiųjų batalionas, technikai ir kitos dalys.

AVIACIJA

Aviasinės jėgos yra suskirstytos į 75 įvairias rūšis: žvalgus, naikintuvus, bomberius, transportuojus, ir taip toliau, skirstant į orlaivių tipus ir jiems pavestus uždavinius.

Pagrindines vienutes sudaro eskadronai. Tiek naikintuvai ir bomberių eskadronai sudaro po 12 orlaivių ir vadovaujami eskadrono vado, kurio laipsnis yra lygus pėstininkų majoro.

LAIVYNAS

Kovotojas. Didžiausias karo laivas 50 tūkstančių ir daugiau tonų. Jis turi aštuonias ar daugiau kanuoles, mažiausia 14 colių ir dešimtis kanuolių 6 col. ar daugiau. Taipgi prieš orlaivines kanuoles, kulkosvaidžius ir kitką.

Jų yra dviejų rūšių. Vieni didieji ir sunkieji ne taip greitai, kiti kiek lengvesni ir greitesni. Pastarieji vadinami kovotojais-kreiseriais.

Orlaivianešiai. Jų dėnis taip padarytas, kad ant jo gali tilpti 50-80 karo orlaivių. Jis taipgi yra apsiginklavęs vidutinėmis kanuolėmis, prieš-orlaivinėmis kanuolėmis, kulkosvaidžiais ir t.t.

Kreiseriai. Jie yra greitai, gali savo greitį išvystyti iki 30 mazgų, apie 10,000 tonų. Anginkluoti šėšiomis ar aštuoniomis kanuolėmis 6 ar 8 col. Anglija turi ir mažesnių kreiserių, 5,000 tonų.

Naikintuvai. Mažesni, greitai laivai, apie 1,500 tonų, 36-40 mazgų greitumo ir apginkluoti penkiacoliėmis ir mažesnėmis kanuolėmis.

Torpeduotojai. Tai nedideli

motoriniai laivai, nešantieji dvi torpedas. Jų greitis siekia daugiau 40 mazgų; svoris 20 tonų.

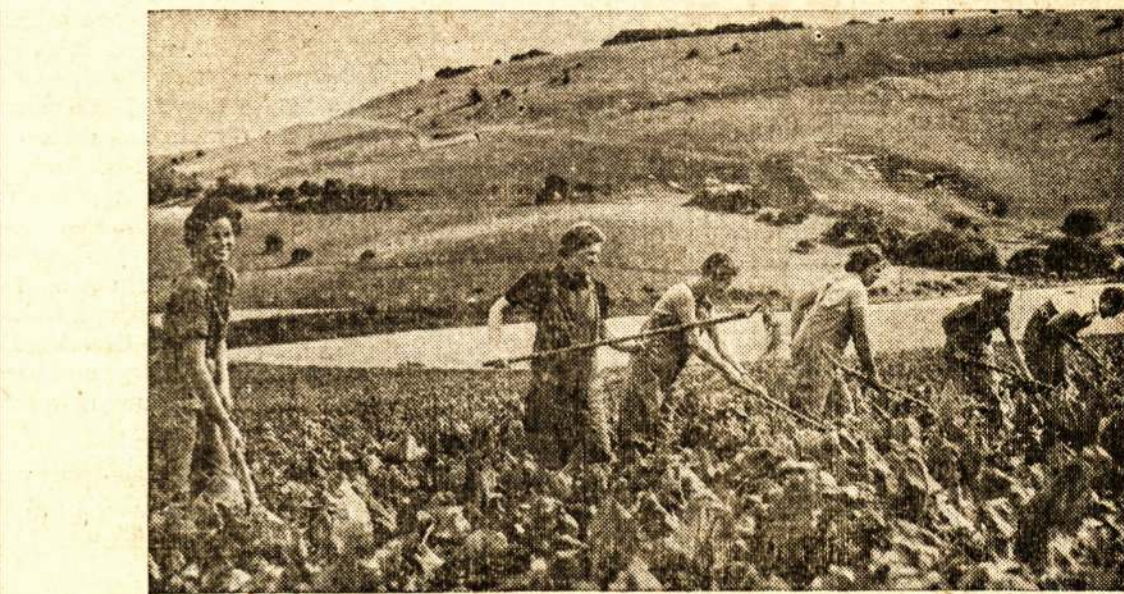
Submarinai. Submarinai (povandeniniai laivai), jų yra įvairaus dydžio ir įvairių rūšių, nuo 400 tonų sunkumo ir daugiau. Apginkluoti viena nedidele kanuole, turi keturias ir šešias tubas torpedoms paleisti.

Be to, dar yra specialiai įrešiti karo laivai nuleidimui į vandenį minų arba jų išėmimui, kurias priešas yra paleidęs.

Dominijos Kabinetas Nusistatęs Prieš Duplesį

OOTAWA, Ont. — Kanados federalės valdžios ministerių kabinetas pasmerkė Kvebeko premjero Duplesio elgesį už paskelbimą naujų toje provincijoje rinkimų. Tą jo žingsnį laiko neloyalumo ženklu Anglijos imperijai, nes Duplesis rinkiminę propagandą išveda prieš Kanados valdžios karo paskelbimą Vokietijai ir šaukia, kad Kanados valdžia neduoda Kvebeko provincijai jai priklausančių teisių.

Teisingumo ministeris Lapointe pareiškė, kad tais rinkimais Duplesis nori sukelti nesupratimus ir suirutę Kvebeko provincijoj ir tuo pakenkti Kanados veiksmuose prieš Vokietiją, tuo patim tarpu savo propaganda žmones nustatyti prieš Kanados valdžią. Jis sako, kad Dominijos kabinetas išstoja prieš Duplesį ir dės pastangas, kad tuose rinkimuose Duplesis būtų sumušt.



Moterys-ir merginos East Sussex Agrikultūros Kolidžiuje, Anglijoj, kur Moterų sausumos armija mokinama, dirba laukų darbus. Anglijoj suorganizuota didelė pagelbinė moterų armija, kuri atlieka visą eilę pagelbinių darbų.

Nuodingos Dujos ir Kaip Nuo Jų Apsisaugoti

(Atkelta nuo 3 pusl.)

ITALIJA RUOSIAS UZDETI NAUJUS TAKSUS

ROMA. — Italijos ministerių kabinetas nutarė uždėti naujus taksus ant turto ir pajamų, kad subalansavus militarines išlaidas, kurios žymiai padidėjo dėl esančios įtemptos pasaulinės padėties. Tie naujieji mokesčiai apims visus Italijos gyventojus. Gi didžiosios pajamos bus apdėtos taksų mokesčiais vienu nuošimčiu nuo gryno pelno. Tas naujų mokesčių įstatymas pradėsias veikti nuo 1940 metų.

Visi Vatikano turiai lieka laisvi nuo tų naujų mokesčių.

ROMA. — Italijos laikraščiai iš Trieste praneša, kad Norvegijos laivu Strickland atvežta iš Amerikos 13,000 tonų aliejaus sunaudos Italijos industrijos savo reikalams. Tas aliejus buvo vežamas Vokietijai.

Sunkiau apsinuodijusius nevisada pasiseka atgaivinti bei pagydyti. Nuodai sugadina plaučius, nutraukia plaučiuose esančias kraujo gysles. Tik mažiau apsinuodijusius pasiseka pagydyti, jei greitai suteikiama reikalinga ir tikra pagalba. Dujos, tai bausis žmonių žudytojas karo metu. Kiekvienas žmogus jų vardą iškirdeš sudreba. O vis tik jos buvo išrastos tų pačių žmonių. Apsisaugojimui nuo dujų, geriausioji priemonė yra tam tikslui padaryti maską. Bet maskos neturint irgi galima apsisaugoti nuo dujų. Visų pirma reikia atsiminti, kad dujos yra sunkesnės už orą ir todėl jos visados slenka palei žemę ir po vėju. Nuo jų slepiantis todėl reikia stengtis užlipti kur aukščiau ir pasistengti būti priešingoje oro srovės vietoje. Žinoma, ne visados to pakanka apsisaugojimui. Dujų apsaugai galima naudotis ir pačiam pasigaminus aukskelio, kurį suvilgus geriamosios sodos su vandeniu mišinys, užsidėti ant veido ir per jį tik kvėpuoti. Toks mišinys taipgi apsaugoja ir akis. Jei nesuspėjama tokio mišinio pasidaryti, galima skudurą mirkyti paprastame vandenyje arba jį pridėti drėgnos žemės ir per ją kvėpuoti. Bet iš pastarąsias apsaugas yra geriau jei skudurą sumirkai žmogaus šlapime, kad ir savo šlapime. Taip sumirkytas skuduras apsaugoja ir akis.

Apert nuodingųjų dujų labai dažnai yra vartojama ir orlaivio bombų paleidžiamai skystijei nuodai. Orlaivio bombai, ar kanuolės šoviniui sproguos, tokie nuodai trykšta į visas puses ir jei jos kur užtrykšta išdegina didžiausią žaidą. Tokius skystuosius nuodus galima iš orlaivio tiesiog švirkti, kaip iš švirktinės vandenį, ant orlaivio prastrendančių vietų. Apšvirktam tokiems nuodais, reikia greitai užtryškčius nuodus sugerti švaria vata arba kita kokia medžiaga, kuri į save sugeria skystį, pavyzdžiu, kad ir paprastą rašalą sugeriančiu popieriu. Sluostant tokius nuodus, dar didesnę kūno dalį jais aptepsi ir tuo padarysi didesnę žaidą.

Paskui užtryškusių vietą reikia mazgoti per dieną tris ar keturis kartus su žibalu ar benzinu, žinoma, jeigu tinkamesnių vaistų negalima gauti.

S.L.A. 236 Kp. Paminėjimas

TORONTO. — Rugsėjo 23 d. vakare čia įvyko S. L. A. 236 kuopos penkių metų sukaktuvių paminėjimas. Vakaro programą pradėdant visų pirma kalbėjo tos kuopos organizatorius Frenzelis, agituodamas visus stoti į tą S. L. A. kuopą. Savo kalboj jis pažymėjo, kad kokioj šalyj tu negyvensi, tu gali gauti iš šios draugijos pašalpą.

Aš manau, kad čia Frenzelis apsilenkė su draugijos konstitucija. Tos draugijos konstitucija nusako, kad bile narys išvykęs į kitą šalį ir jeigu per tam tikrą laiką nesugrįžta, tai jis nustoja teisės gauti pašalpą ar pomirtinę.

Vėliau drg. O. Indrelienė padeklamavo eilėraščių. Eilėraščio žodžiai gana gražūs ir naudingi del darbininkų klasės. Jeigu būtų veikiamą pagal tų žodžių ir einama tuo keliu, tai draugiškas sugyvenimas ir broliškumas augtų, bet, kol kas, to nėra.

Vakaro pirmininkas taipgi pranešė, kad į šį paminėjimą buvo užkvietę visas pašalpinės draugijas, kaip iš Montrealo, taip iš Toronto, bet nesirado nei delegatų nei raštiškų pasveikinimų. Kas rodo kokį lietuviai turi atsinešimą į tos draug. kuopos vadovaujančių asmenų veikimą. Savo atstovą atsiuntė tik tai Toronto Sūnų ir Dukterų Draugijos pirma kuopa.

Programą daugiausiai išpildė prezidentas Bagočius. Jis pasakė gan gražią prakalbą visai neliesdamas politinių srovių. Kalbėjo vien apie S.L.A. reikalus. Gaila, kad savo kalboj nepadarė išvados, kaip darbininkai turėtų elgtis ir kurioj pusėj stovėti laike šių audringų laikų.

Programą daugiausiai užpildė ukrainai jaunuoliai pašokdami ir pačainuodami, kas publikai gan patiko. Taipgi dainavo ir "Aušros Choras."

Is J. Bagočiaus Kalbos

S.L.A. prezidentas Bagočius savo kalboje pažymėjo, kad Jungtinėse Valstijose gyvena apie pusantro milijono lietuvių. Yra trys didelės lietuvių susivienijimai: Susivienijimas Lietuvių

Amerikoje su 15,000 narių; Susivienijimas Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų su 12,000 ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimas su 8,000 narių. Kas sudaro 35,000 lietuvių organizuotų į pašalpinės draugijas.

Mano manymu, tų Susivienijimų organizatoriams priklauso didelė garbė už jų nuveiktus darbus ir tęsiamus toliau. Tas gražus amerikiečių veikimas turėtų būti ir mums kanadiečiams pavyzdžiu. Kanadoj gyvenančių lietuvių skaičius yra daug mažesnis ir todėl nesamone būtų manyti turėti kelis tūkis didesnius susivienijimus. Bet Kanados lietuviai stodami bendran veikimam galėtų suorganizuoti ir išauginti vieną, bet taipgi didelį Kanados Lietuvių Susivienijimą.

Ko mums reikia, tai tik to, kad dabar Kanadoj esančios dvi didžiausios pašalpinės draugijos: Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija, kuri turi virš 600 narių ir Toronto Sūnų ir Dukterų Draugija, kuri turi virš 700 narių, labiau draugių veikimam už tų dviejų draugių suvienijimą, o joms susivienijus prie jų glausčius ir kitos mažesnės. Toks susivienijimas žymiai geriau galėtų patarnauti draugijos nariams ir visai lietuvių visuomenei ir ateitis būtų daug tikresnė.

Pašalpiinių draugių nauda yra tuo didesnė jos nariams, kuo pati draugija yra didesnė, todėl eidami prie pašalpiinių draugių vienybės turėtų naudą jos nariai. Apie pašalpiinių draugių naudą čia nekalbėsiu. Tas jau turėtų būti aišku kiekvienam darbininkui, bet aš noriu čia pabrėžti, kad organizavimai mažų draugių, bei Amerikoje esančių susivienijimų skyrių, neneša kanadiečiams naudos. Vieni silpni, kiti negali aptarnauti Kanados lietuvių reikalų.

Mes visi turėtume nuoširdžiai darbuotis už Kanados Lietuvių Susivienijimą, o tas darbas tikrai atneš Kanados lietuviams naudos.

J. Valinas
1 Kp. Narys

Parsiduoda Lietuviškas Restoranas

Restoranas randasi ant 668 Queen St. W., Toronto. Pardavimo priežastis — turiu kitą biznį.

Del platesnių informacijų kreipkitės pas savininką J. Kamčaitį, 668 Queen St. W., Telefonas EL. 2925, arba 899 Bloor St. W., Telefonas ME.0405.

SKELBKITES PER LIAUDIES BALSĄ

Už visokios rūšies paleškomimus per Liaudies Balsą, kaip tai draugų, giminių ar merginų ir vaikinių apšvedimams, skaitome po 1centą už žodį.

Už apgarsinimus profesijos ar firmos, rašinio formoje, skaitome po 1 centą už žodį. Už apgarsinimus rėmeliuose po 35 centus už colį spalotos pločio. Organizacijom po 20 centų už colį.

Dažnesniems ir didesniems skelbimams duodame 25% nuolaidos. Klišes (atvaizdus) darome sulyg atskiro susitarimo.

Liaudies Balso skaitytojams larome nuolaidas. Kadangi skelbimų kaina žema, o Liaudies Balsas plačiai po visą Kanadą ir Suvienytas Valstijas skaitomas, todėl skaitytojai, organizacijos ir ziznieriai skelbdamiesi arba ieškodami per Liaudies Balsą tikrai savo tikslą atsiekiate.

Paiešokijimus talpiname tik gavę mokesį. Liaudies Balsas P.O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Advokatas ir Notaras
M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2, Ontario
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Advokatu Kontora
M. S. Millstone
455 Spadina Ave., Toronto
Telefonas: RA 5125
Rezidencijos: EL 7022

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agent
Parduodame ir išrenuojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas. Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliu lietuvių esame patarnavę.
183 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO



Cincinnati Reds ir St. Louis Cards irgi "kariauja," kaip kad šis paveikslas parodo.

